



Īsziņas

Pārrunās aktualitātes

Atgādinām, ka rīt, 30.augustā plkst. 10.00 gan Viļākā, gan Balvos notiks ikgadējā izglītības darbinieku konference, kurā spriedīs par jaunākajām aktualitātēm. Savukārt 2.septembrī darba jautājumus pārrunās Balvu novada priekšsēdētājs Andris Kazinovskis ar valsts iestāžu vadītājiem.

Graudiem – lopbarības kvalitāte

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra speciālistu veiktā oficiālā ražas prognozēšana liecina – graudiem lielākoties ir vairs tikai lopbarības kvalitāte. Neraugoties uz to, kopraža solās būt salīdzinoši laba – 2629,4 miljoni tonnu. Latgalē kopumā vidēji nokults ne vairāk kā 50% no visām platībām.

Orientieristiem gaidāms spraigs septembris

Septembrī orientieristi aicināti gan uz Balvu novada kausa, gan Ziemeļlatgales orientēšanās sacensībām "Latgale Open 2016" rudens kārtu: 9.septembrī Rugāju estrādē (no plkst. 12.30 līdz 18.30); 16.septembrī Tilžas stadionā (no plkst. 14.30 līdz 18.30); 23.septembrī Balvu pilsētas Lāča dārzā (no plkst. 12.30 līdz 18.00). Pasākumu organizatori atgādina, ka orientēšanās un skriešanas sacensību dalībniekiem nav nekādu vecuma un meistarības ierobežojumu: "Par katru, sākot no lielmeistara līdz iesācējam, ir padomāts - jābūt tikai vēlmei aktīvi atpūsties brīvā dabā!"

Keramiķu izstāde tirdziņā

10.septembrī plkst. 9.00 Balvos, laukumā pie Balvu Kultūras un atpūtas centra, sāksies tradicionālais lauku labumu tirdziņš, kurā varēs iepazīt Ziemeļlatgales keramiķu. Keramiķi Jolanta un Valdis Dundenieki piedāvās mini izstādi, kā arī būs iespēja interesentiem līdzdarboties pie podnieka ripas. Savukārt par skanīgu muzikālo atmosfēru gādās Viksnas tautas nama lauku kapela Ineses Skujas vadībā.



Foto - E.Gabranovs

Zinību dienas gaidās! Mazie tilžēnieši nešaubās, ka 1.septembrī sāksies jauni piedzīvojumi.

Pikniks bērnības saulē

Edgars Gabranovs

Svētdien Tilžas brīvdabas estrādē jau otro gadu pēc kārtas pulcējās pagasta pirmklasnieki un pirmsskolas vecuma bērni, lai pirms Zinību dienas pabūtu kopā piknikā "Bērnības saulē". Piknika namamātes jeb pavāres lomā veiksmīgi iejutās kultūras darba organizatore Daiga Lukjanova, kura mudināja bērnus nākt palīgā saklāt svētku galdu.

Daiga Lukjanova nešaubās, ka bērnu pikniks ne ar ko neatšķiras no pieaugušo piknika. "Kas tas ir? Ēšana un lustēšanās brīvā dabā," viņa paskaidroja. Tilžas kultūras darba organizatore priecājas, ka šogad Tilžas vidusskolā mācības uzsāks 14 pirmklasnieki. Mazajiem viņa vēlēja čakli mācīties. Līdzīgu vēlējumus izteica arī pirmklasnieku māmiņas. Četru bērnu mammas Vijas Kleines meitiņa Marija ir jaunākā atvasīte ģimenē, kura uzsāks skolas gaitas. Vija pieļāva, ka Marija vairāk nekā mamma uztraucas par gaidāmajām pārmaiņām: "Vecāku galvenais uzdevums ir skolai sarūpēt visu nepieciešamo. Cik tas izmaksāja? Uz bērnu ap 100 eiro." Viņai piekrita Aija Dulmane, kura saviem diviem pirmklasniekiem skolai nepieciešamo sāka iegādāties jau jūnija beigās. 1.septembrī uz skolu viņa pavādis gan septiņgadīgo

meitiņu Līvu, gan sešgadīgo dēliņu Aleksandru. Taujāta, vai atbalsta izglītības ministra ieceri, ka pēc diviem gadiem skolā būs jāiet no 6 gadiem, viņa atzina, ka 'nē': "Kāpēc laižu uz skolu Aleksandru, kuram ir 6 gadi? Viņš ir saradis būt kopā ar māsu. Kopā bija arī dārziņā. Protams, uztraucos, kā būs. Jebkurā gadījumā neatbalstu ministra ieceri, jo, strādājot pirmsskolas izglītības iestādē, redzu, ka vairākums sešgadnieku vēl nav gatavi iet skolā."

Izbaudīt skolas laiku pirmklasniekiem vēlēja Jāņa Rancāna vecmāmiņa Zenta Šakale. Viņa atklāja, ka ģimenē pirmo pirmklasnieku diemžēl uz skolu nepavadīs. "Auklēšu meitas Skaidrītes dvīņiņus," viņa piebilda. Savukārt meita Skaidrīte pieļāva, ka vislielākais uztraukums par Jāniša skolas gaitām ir tieši baba, kā vecmāmiņu mīli sauc bērni. "Viss būs labi!" ir pārliecināta topošā pirmklasnieka mamma. Arī aptaujātie bērni ar nepacietību gaida jaunās pārmaiņas. Tās, viņuprāt, nesīs jaunas iespējas. "Būs vēl vairāk jaunu draugu. Spēlēsīmes daudz," prātoja septiņgadnieki.

Atliek secināt, ka šo ceturtdiena sāksies jauns dzīves posms gan skolēniem, gan viņu vecākiem, gan arī pedagogiem – lai viss, ko jūs iemācāties, jums noder lielajā dzīves skolā!



Cik viegli ir sapucēties gājienam?

7.lpp.



Skolas jaunajam mācību gadam gatavas.

5.lpp.



Līdz LATVIJAS simtgadei 812 dienas!

Vārds žurnālistam

Ingrīda Zinkovska

Vēl pāris dienas, un klāt 1.septembris. Viss tāpat, kā pirms gada, desmit un trīsdesmit. Un tomēr citādi. Lai arī flokši, kas atgādina par skolas sākumu pirms gadiem piecdesmit, atkal kļuvuši par modes puķēm, tagad pēc remonta skolās nesmaržo grīdas krāsa, meitenes pusgarās, baltās zeķēs tētis neved uz skolu ar velosipēdu un arī skolēnu skolās paliek aizvien mazāk. Skolotājs nav prestižākā profesija valstī, bet lielākā daļa skolas solā sēdošo sapņo, kā, pabeiguši vietējo skolu, dosies peļņā uz ārzemēm. Jaunieši vēlas dzīvot greznī, jo tāds ir mūsdienu dzīves standarts, ko sabiedrībā popularizē glancētie žurnāli. Savukārt man neiziet no prāta kāda epizode, ko šovasar nejausi notvēru Rīgā uz ielas. "Tu negribi būt bagāts?! Tu negribi, lai tev kā tētim ir māja un mašīna?!" garāmejojot sadzirdēju, kā izbrīnīti mazam ķiparam jautāja omīte vai auklīte. Ko atbildēja puika un ko viņš vēlējās, nesadzirdēju, jo steidzos savās gaitās. Tomēr šī epizode joprojām ienāk prātā. Varbūt puika vēlējās būt trolejbusa vadītājs, varbūt sētnieks, varbūt cept picas vai tirgot saldējumu uz ielas stūra? Protams, tik mazs bērns vēl īsti neizprot, ko nozīmē būt bagātam. Viņš, iespējams, grib darīt tikai to, kas viņam ļoti patīk, par ko viņš sapņo. Uzsākot mācības, to arī novēlu lielākiem un mazākiem skolnieciņiem. Atrodiet arī Jūs savu sapņu profesiju un esiet laimīgi!

Latvijā

Piemin Latvijas Neatkarības atjaunošanas 25.gadadienu. Atzīmējot 25.gadadienu kopš Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanas, Rīgā notika vairāki pasākumi, ko organizēja Saeima. Uzrunājot Latvijas iedzīvotājus, Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece uzsvēra, ka par Latvijas neatkarības atjaunošanu mums jāpateicas pašiem sev. Viņa arī aicināja katru tautieti, sagaidot Latvijas simtgadi, ik dienu uzdot sev jautājumu, kas ir tas, ko savā un Latvijas labā varam darīt mēs paši.

Svin Zemessardzes jubileju. Šogad augustā 25.gadadienu atzīmēja lielākais Latvijas militārais formējums – Zemessardze. Zemessardze ir mūsu tautas paš aizsardzības stūrakmens. 2018.gadā valsts aizsardzībai paredzētais budžeta finansējums tiek plānots 2% no iekšzemes kopprodukta. Valstij ir spēcīgs partneris NATO. Valsts prezidents Raimonds Vējonis Zemessardzes jubilejas svinībās aicināja atcerēties, ka neviena alianse vai sabiedrotais neaizstās pašu iedzīvotāju gribu un vēlmi cīnīties par neatkarīgu Latviju.

Latvijā viesojas ASV viceprezidents. Viesojoties Latvijā, ASV viceprezidents Džo Baidens tikās ar trīs Baltijas valstu prezidentiem un Latvijas Ministru prezidentu Māri Kučinski, teica uzrunu Baltijas valstu iedzīvotājiem. Vizītes laikā ASV viceprezidents deva nepārprotamu politiskā atbalsta signālu Baltijas valstīm, kas ir NATO dalībvalstis un uz kurām pilnā mērā attiecas alianses drošības un aizsardzības noteikumi.

Atjaunos Daugavas stadionu. Izglītības un zinātnes ministrija sagatavojusi Ministru kabineta rīkojuma projektu, kas Daugavas stadiona teritorijai paredz piešķirt nacionālo interešu objekta statusu. Statusa piešķiršana nodrošinās iespēju savlaikus sagatavot nepieciešamo infrastruktūru 2018.gada Dziesmu un deju svētku norisei.

Premjers sola "veselības gadu". Premjers Māris Kučinskis (ZZS) saņēmis apliecinājumu no visiem valdības ministriem, ka 2018.gads būs "veselības gads," kura budžeta prioritāte būs veselības nozare. Viņš norādījis, ka lielākā atšķirība starp izglītības reformu, kas tiks atbalstīta jau nākamgad, un veselības nozari ir tajā, ka izglītības reforma ir izstrādāta un ir skaidri nosacījumi tai, atliekot tikai piešķirt finansējumu, kas arī izdarīts. Nākamā gada laikā tiksot izstrādāta arī veselības nozares reforma, kura tad arī būs 2018.gada prioritāte.

Miris aktieris Jānis Reinis. Mūžībā 55 gadu vecumā aizgājis aktieris Jānis Reinis. Savas karjeras laikā viņš strādājis gan Dailes, gan Nacionālajā teātrī, kurā darbu pametis 2010.gadā. Aktieris piedalījies filmās "Zītaru dzimta", "Baiga vasara", "Rīgas sargi", kurā viņš iejutās brīvības cīnītāja Mārtiņa lomā. Spilgtā tautas atmiņā palicis kolorītais Roberta Rambāna tēla atveidojums seriālā "Sirdsmijā Monika".

(Ziņas no portāliem www.delfi.lv; www.tvnet.lv, laikraksta "Latgales Laiks".)

Dzejas dienas

Godina Broņislavu Martuževu

Zinaida Logina

26.augustā, kad vārdadienas atzīmēja Broņislavas, Lubānas kultūras namā aizvadīja Dzejas dienu "Ko izteic vārdi: pārnākt mājās?", kas bija veltījums Broņislavas Martuževas jaunības laika desmitgadei, kura ilga no 1946. līdz 1956.gadam. Dzejniece ir mūsu novadniece, dzimusi Abrenes apriņķa Domopolē.

Lai Broņislava Martuževa šajā dienā nebūtu viena, bija aicināti arī viņas gara radnieki - dzejniece Anna Rancāne, Nacionālā teātra aktrise Dace Bonāte un dziesminieks Andris Baltacis. Broņislavas Martuževas fonda "Rakstītāja" valdes priekšsēdētāja Anna Egliena pasākuma ievadā uzsvēra, ka dzejniece bijusi ne tikai tantiņa ar spieķi un lakatiņu, bet arī jauna: "Kāds bijis viņas jaunības laiks? Arī mūsu dižgari – Krišjānis Barons nepiedzima ar garu, baltu bārdi, Rainis nenosirmoja vēl pirms dzimšanas un uz Čaka galvas sākumā bija arī mati. Un katram no viņiem līdz spieķim, baltai bārdai un atpazīstamai savs ceļš bija jānostaigā." Viņa nolasīja fragmentu no Broņislavas dienasgrāmatas par dzeju un dzejošanu, kurā viņa raksta, ka vajag mīlēt, vajag slāpt, iegūt, vajag vēlēties...

Dzejniece Anna Rancāne teica, ka kopā ar Broņislavu bijusi tikai vienu reizi - Franča Trasuna muzejā "Kolnasa". "Šajās dienās es daudz lasīju viņas dzeju un domāju, kā var tik intensīvi dzīvot dzejā? Es tā neprotu... Esot Broņislavas mājās, sajutos kā kādreiz, kad atgriezos no Maskavas un nosalusi ielīdu mammas iesildītājā gultā. Tāda ir mana māju sajūta," atzina A.Rancāne. Viņa nolasīja B.Martuževas dzejoli, kuru viņa rakstījis 2005.gada 1.septembrī: "Nāk septembris, nāk veltes dalīdams./Ar rudens sauli pilns tavs dārzs un nams./Jel, pakavējies, neaizej no mājām, /Sev doto laiku nesamin zem kājām, /Pēc dārgām mazvērtībām auļodams./ Vislabākais pie sliekšņa atrodams, /Vien ieskaties - ko īsti meklējam, ko krājam."

Anna Egliena turpināja stāstījumu par dzejnieces jaunību, kad viņa 22 gadus izgāja no mājām kā bēgle un jau novembrī sāka slēpties savas mājas pagrīdē. "Bija sācies "karš pēc kara", un Broņislava bija starp tiem, kuri nespēja būt iecietīgi pret svešas varas vardarbībām - viņas grēks bija tas, ka sadarbojās ar nacionālajiem partizāniem. Viņa mīlēja savu zemi, savas tēva mājas un vēlējās būt brīva. Un neprata turēt mēli aiz zobiem. Pagrīdē radās daudz dzejoļu, viņa tos rokrakstā rūtiņu kladē sakārtoja krājumā "Rakstītāja". Vēlāk daudzi dzejoļi no šīs klades publicēti dažādos krājumos, bet ne visi. Daudzi dzejoļi atnāca naktis sapņos un vēlāk tika pierakstīti. Kopā ar Vili Tomu viņa veidoja žurnālu "Dzimtene", iznāca 11 numuri, kurus Broņislava ar roku *pavairoja*. Pie pratināšanas neko nevarēja noliegt, jo rokrakstu neizmainīsi. Un tapa dziesmas, arī veltījumi tiem jaunajiem puīšiem, kuriem, uz brīdi iznākot no meža, bija bezgala skumjas acis..." stāstīja A.Egliena. Viņa darīja zināmus dzejnieces dzīves faktus: 1951.gada 14.februārī viņu un partizānu Vili Tomu apcietināja, slēptuvi uzrādīja draudzene. "Jau pirms tam bija apcietināts brālis un māsa, māti apcietināja vēlāk, maijā. Stūra māja, centrālcietums, pratināšanas... Visai dzimtai spriedumu Stūra mājā pasludināja 1951.gada 22.jūnijā, bet no Rīgas katru atsevišķi izveda tikai 1952.gada 2.februārī. Tuberkuloze bija jau no vācu laika, vēl visādas citas kaites klāt, un tā: lēģeris, slimnīca, lēģeris, slimnīca. Bet izdzīvoja, jo "Dievs zina, cik no cilvēka var prasīt". Pirms 60 gadiem Martuževa atgriezās Latvijā. Naktī vilciens apstājās stacijā, un Broņislava dzird, kā strādnieki dzied: "Jaunība, jaunība, sārtais viņa trauks...", nu ir skaidrs - esmu mājās. Latvija viņu sagaidīja ar viņas pašas dziesmu. Tad viņai bija 32 gadi un sabeigta veselība. Maijas Silmales māte Broņislavu uzreiz iekārtoja Rīgā slimnīcā, un uz "Lazdiņām" – gar Daugavu uz mājām - viņa pārnāca tikai nākamajā vasarā," atklāja A.Egliena. Taču par spīti visam Broņislava rakstīja, rakstīja visur - gan pagrīdē, gan nometnēs. Rakstīti nedrīkstēja, bet aiz katra 'nedrīkst' ir kāda iespēja, jo "pa zara caurumu, pa sienā plaismu /dvēsele salkdama raujas uz gaisu". Nometnē rakstīja uz plāna papirosu čauliņu papīra, un vēlāk Maija Silmale spilvenā lapiņas izveda. B.Martuževai bija fenomenāla atmiņa. Un viņas dzeja nav sacerēta konstrukcija – tas ir gudrs stāsts par dzīvi un laikmetu, un arī "Dieva dāvana, kas nokrīt no gaisa".



Divas Annas. Broņislavas Martuževas fonda "Rakstītāja" valdes priekšsēdētāja Anna Egliena (no kreisās) un dzejniece, literāte Anna Rancāne Dzejas dienu pasākumā Lubānā. A.Rancāne, tāpat kā Broņislava, izaugusi ar katolu dziesmām un sadraudzējusies ar Latgales folkloras kustību.



Uztic un māca dziesmas. Savas jaunības laika dziesmas B.Martuževa uzticēja Andrim Baltacim - tolaik tās pa pagastiem iznēsāja mežabrāļi, tagad to dara Andris.



Aktrises izpildījumā. Latvijas Nacionālā teātra aktrise Dace Bonāte, kuru mūsu lasītāji pazīst kā Annes lomas atveidotāju izrādē "Latgola", šoreiz izjusti lasīja B.Martuževas dzejīrindas.



Noliek ziedus. Balvu Centrālās bibliotēkas direktore Ruta Cibule un Balvu Novada muzeja direktore Iveta Supe Lubānas Jaunajos kapos nolika ziedus pie Broņislavas Martuževas kapa kopijas. Uz piemiņas plāksnes iegravēti dzejnieces vārdi "Ak, dzimtene, tu man sirds dziļumā...". Pirms tam viņas apmeklēja mājas "Dārziņi", kur Broņislava dzīvoja kopš 1974.gada.

Kā vērtējat izglītības ministra rosinājumu bērnus sūtīt skolā no 6 gadu vecuma?

Viedokļi

Bērniem jāļauj izdzīvot bērnība!



INESE PUJATE, Tilžas vidusskolas sākumskolas skolotāja

Izglītības ministra Kārļa Šadurska rosinājumu bērniem sākt apmācību skolā jau ar 6 gadu vecumu vērtēju negatīvi. Godīgi sakot, mūsu izglītības sistēmā tas nav nekāds jaunums, jo jau 90. gados bija laiks, kad bērni sāka mācības skolā sešu gadu vecumā, neizejot obligāto piecgadnieku, sešgadnieku apmācību, kas tagad ir bērnudārzos. Ja vecāki vēlējas, bērni skolā varēja gulēt diendusu. Vienā klasē mācījās,

blakus klasē bija sanastas gultas, un mēs viņus guldinājām, kaut gan pagulēt bija teju neiespējami. Ik pēc 40 minūtēm atskanēja skaļais skolas zvans, līdz ar to bērns nevarēja ne lāgā aizmigt, ne pagulēt. Turklāt bērni šādā vecumā vēl ir pārāk mazi – viņi ātrāk nogurst, uzmanība nav tik noturīga, lai 40 minūtes no vietas spētu mierīgi nosēdēt skolas solā un klausīties. Var pat salīdzināt vienā gadā dzimušos pirmklasniekus – vai viņi dzimuši no gada sākuma līdz vasarai, vai, piemēram, gada beigās. Atšķirība tomēr jūtama. Ja salīdzina janvārī un decembrī dzimušos, viņiem starpība ir gads, un tādā vecumposmā tas ir ļoti daudz – ne tikai mācībās, bet galvenokārt emocionāli. Aizsūtīt tik agri bērnus uz skolu, mēs viņiem pārlietu ātri liksim kļūt pieaugušiem, un diezin vai tas nāks par labu. Cita lieta, ja vecāki uzskata, ka viņu atvase ir pietiekami nobriedusi, lai uzsāktu skolas gaitas. Lūdzu, tikai uz priekšu! Nevienš likums Latvijā to neaizliedz, kaut gan savā darba praksē neatminos gadījumu, kad vecāki labprātīgi aizsūtītu bērnu skolā jau 6 gados. Mans uzskats ir, bērniem jāļauj izdzīvot bērnība!

Otra lieta ir mācību programma, kas pirmklasniekiem nav nemaz tik viegla. Būtībā skolēnam pirmie divi mēneši skolā

paiet adaptējoties, pierodot pie jaunā režīma un mācoties nosēdēt skolas solā 4-5 stundas. Arī pāreja no pirmās uz otro klasi nav viegla – ja pirmajā vēl jāatkarot pamati, tad otrajā, piemēram, latviešu valodā jau jāapgūst visa gramatika. Lai arī pastāv uzskats, ka mūsdienu bērni ir attīstītāki, viņu uzmanība vairs nav tik noturīga kā agrākos laikos. Mūsdienu bērniem vajadzīga cita veida pieeja, ir izveidojusies cita sabiedrība – mūsu skrejošais un ātrais dzīves temps liek par sevi manīt. Tagad visu darām ātri – telefonā rakstām ātri, datorā – ātri, un, ja skolā vajag kaut ko uzrakstīt un nesanāk, ir slikti, un mēs, pedagogi, to ļoti izjūtam.

No ministra paustā saprotu, ka pamatojums reformai ir tāds, ka skolēnam 19 gadu vecumā vairs nebūtu jāsež skolas solā. Jā, tam es piekritu, bet kādēļ sākt ar pašiem mazākajiem? Vajadzēja kaut ko mainīt vecāko klašu izglītības programmā. Diemžēl daudzo reformu dēļ radusies neticība ministriem un valdībai. Uzskatu, ka Šadurskis ir tālu no reālās dzīves, ja nevēlas ieklausīties ne sabiedrībā, ne pedagogos. Par laimi, vēl ir arodbiedrība, kas cinās un mēģina kaut ko darīt. Taču tik un tā visu izlemj bez mums. Mums atvēlēta vien reformu īstenošana.

skolā būs jāiet no sešu gadu vecuma, bērnam psiholoģiskā trauma garantēta. Kaut vai smago mācību programmu dēļ, jo ir ļoti liels informācijas apjoms, kas skolēnam jāapgūst jau pirmajā klasē. Ja paskatās apkārt, cik daudz jauniešu slimo! Par daudz viņu smadzenes ir pārslogotas, par daudz. Ja vēl pēc skolas kādu ārpusklases pulciņu apmeklē, slodze dubultojas. Mēs, vecāki, labu gribēdami, bērnus sūtām uz vienu, uz otru, uz trešo pulciņu, lai tikai viņš ir nodarbināts, lai nesēž mājās pie datora. Bet reizēm, paši to neapzinoties, tādā veidā nodarām vēl lielāku jaunumu un nonākam otrā galējībā. Rezultātā bērniem nav laika atpūsties, jo ir skola, pulciņi, mājas darbi.

Es patiešām nesaprotu, kādēļ ministrs grib izgudrot jaunu divriteni un tik mazus bērnus vēlas aizdzīt uz skolu. Pedagogi un vecāki šādu priekšlikumu neatbalsta, bet ministrs paliek pie sava. Tik tiešām mūsu valstī tiem, kuri "augšā", kaut kā neiet kopā ar tiem, kuri "lejā". Un tas tā notiek ne tikai izglītībā, bet arī citās sfērās. Es vēl un vēlreiz atkarotāju – sūtīt sešus gadus vecu bērnu uz skolu NAV prāta darbs. To saku ne tikai kā sešu bērnu mamma, bet arī kā bijusi bērnudārza audzinātāja.

Viedokļus uzklusēja S. Karavoičika

Tas nav prāta darbs



SARMĪTE PĒRKONE, rugājiete

Būdam 6 bērnu mamma, kuras jaunākajai atvasei skolas gaitas vēl tikai priekšā, esmu pārliecināta, sūtīt bērnu skolā no 6 gadu vecuma nav prāta darbs. Kad tad bērni izbaudīs bērnību? Jau tagad bērnudārzā ir obligāta piecgadīgo, sešgadīgo bērnu apmācība, kas notiek katru dienu. Faktiski tā jau ir tā pati skola. Kādēļ vēl vajadzētu sākt skolas gaitas 6 gados? No tā bērni kļūs gudrāki? Diezin vai.

Pati padomju laikā absolvēju vidusskolu 11. klasē, bet vai tādēļ būtu mazāk izglīto-ta? Ja jau izglītības ministrs Šadurskis uzskata, ka reforma vajadzīga, lai to īsteno vecākajās klasēs, kuru audzēkņiem tas nebūs tik traumatiski. Pretējā gadījumā tad sāksim arī valodas mācīt jau no trīs gadu vecumu vai jaundzimušos "pa taisno" no dzemdību nama vedīsim uz bērnudārzu. Vai tiešām valstsvīriem nav ienācis prātā, ka bērniem vajag bērnību? Manam puikam tagad pieci gadi. Skatos uz viņu un prātoju, vai nākamgad dēls būtu skolā gājējs? Atbilde ir viennozīmīga – protams, nē. Viņam vēl jāspēlējas ar mašīnām, jāpagul diendusa, nevis jāsež pie burtnīcām, jāmacās burti un cipari. Palaidīsim bērnus 6 gados uz skolu, un tad tik sāksies – telefoni, datori, planšetes rokās, bet pēc tam nesapratīsim, no kā tie visi ārprieti pasaulē. Tās visas ir psiholoģiskās traumas un psihes traucējumi, kuru sekas redzam vien vēlākos gados.

Kādreiz ar skolā iešanu nekādu problēmu nebija – ja bērns līdz 1. septembrim jau sasniedza 7 gadu vecumu, sāka mācīties 1. klasē. Ja septiņi gadi palika pēc 1. septembra, skolas gaitas uzsāka nākamajā gadā. Vienkārši un pareizi. Savukārt, ja

Par ko raksta kaimiņi

Apceļo pierobežu uz velosipēda

Apceļojot Latvijas pierobežas teritoriju un veicot 1500 kilometrus garu distanci ar velosipēdu, aizvadītajā nedēļas nogalē Alūksnē iegriezās četru studentu komanda, kas augustā devusies informatīvā projektā "On The Border" (uz robežas). Divdesmit divu dienu laikā velo entuziasts Toms Treimanis un viņa filmēšanas komanda līdz šim veikusi 1250 kilometrus garu distanci, apbraucot Kurzemes piekrasti, kā arī Zemgales un Latgales robežas, sasniedzot Vidzemes reģionu. Svarīgi, ka ceļojuma laikā komanda iepazīstas ar latvisko dzīvesveidu, tradīcijām un vērtībām, tostarp – arī Alūksnes un Apes novados, kur, piemēram, tika izbraukts ar Bānīti. Šonedēļ jaunieši finišē.

"Malienas Ziņas"

Carnikavā un Ropažos pirmsskolas pedagogiem sola maksāt 800-1006 eiro par likmi

Carnikavas un Ropažu novadā pirmsskolas pedagogiem sola maksāt 800-1006 eiro par likmi. 85 no 119 pašvaldībām ir informējušas arodbiedrību par savām iespējām no septembra maksāt pirmsskolas pedagogiem 620 eiro par likmi. Pagaidām vienīgā pašvaldība, kas informējusi, ka šogad pirmsskolas pedagogiem 620 eiro atalgojumu nevarēs nodrošināt, ir Zilupe. 34 pašvaldības arodbiedrību par saviem plāniem nav informējušas.

"Auseklis"

Iesvēti krustu pie Liepkalnes baznīcas

No 1868. gadā par vietējo iedzīvotāju ziedojumiem uzbūvētās Liepkalnes evaņģēliski luteriskās baznīcas, kas savulaik bija Sausnējas pagasta lepnums un dievkalpojums pulcēja pat vairāk nekā 300 baznīcēnu, šobrīd palicis vien mūra grausts ar daļēji iegruvušu jumtu, taču 23. augustā, iesvētot jau maijā pie tās uzstādīto balto koka krustu, ir iedegta maza cerību liesma, ka ēka pamazām varētu tikt vismaz pasargāta no tālākas sabrukšanas. Balto krustu pie Liepkalnes baznīcas iesvētīja Ērgļu, Vestienas un Bērzaunes evaņģēliski luteriskās draudzes mācītājs Ivars Čiņš, kas savu kalpošanu draudzēs sācis vien šogad. Viņš norādīja, ka datuma izvēle nav nejauša.

"Stars"

Labklājības ministrs sola pārskatīt lēmumu par "Kalkūnu" aizvēršanu

Daugavpils pilsētas domes sēdē deputāti vienbalsīgi atbalstīja prasību Labklājības ministrijai atcelt lēmumu par centra "Kalkūni" aizvēršanu. Pilsētas mēra Jāņa Lāčplēša pozīcija šajā jautājumā bija stingra. "Mēs nerunājam par "Kalkūniem", neizskatām dažādus centra reorganizācijas variantus, mēs cenšamies panākt konkrētu rezultātu – ministrijas lēmuma atcelšanu," viņš paziņoja žurnālistiem preses konferencē. Domes lēmumā izklāstīti iemesli, kāpēc deputāti ministrijas ierosināto reorganizāciju uzskata par nepareizu. Smagi slimie bērni diezin vai atradīs sev audžuģimenes, tuklāt viņiem vajadzīga ne tikai aprūpe, bet arī sarežģītas medicīniskas procedūras. Viņus apciemot analogiskā centrā Rīgā vecākiem un aizbildņiem nebūs iespējas. Centrā pamatā strādā Daugavpils iedzīvotāji, daudzi ministrijas darbību rezultātā var palikt bez darba.

"Latgales Laiks"

Re, kā!



Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Kā vērtējat izglītības ministra rosinājumu bērnus sūtīt skolā no 6 gadu vecuma?

pozitīvi - 12.8%

negatīvi - 15.4%

sešgadniekiem tas ir par ātru - 43.6%

arī Eiropā sāk mācīties no 6 gadu vecuma - 23.1%

man vienalga - 5.1%

Balsis kopā: 39

Briežuciemā ābolus... slauka ar slotu

Aizvadītajās brīvdienās sporta svētki notika vairākos mūspuses pagastos, tostarp Briežuciemā, kur aktīvākie pagasta ļaudis skrēja, sacentās futbola mačos un aktīvi piedalījās dažādos netradicionālos sporta veidos. Pirms sacensībām Briežuciema kultūras dzīves organizatore Zita Mežale atklāja, ka lieliem un maziem sportistiem būs, piemēram, jāmet karotes bļodā, lai izcīnītu "Mešanas meistara" titulu, vai arī ar slotu jāslauka āboli, kļūstot par "Šķirošanas meistaru".



Mākslas darbs. Zita Mežale atklāja, ka viena no pirmsvētku aktivitātēm bija noplukušās veikala sienas, kas atrodas iepretim skolai un tautas namam, sakārtošana. "Tagad mums ir skaista vieta, kur nofotografēties, piemēram, pilngadniekiem," viņa lepojas. Izrādās, mākslas darbs tapis, pateicoties māsām Kristīnei (19 gadi) un Samantai (15 gadi) Šubrovskām. Kristīne pastāstīja, ka zīmējumam izvēlējusies puķu tēmu, kas, viņasprāt, cilvēkos radīs priecīgāku noskaņojumu: "Mūsu darbs, kā zināja teikt Zita, iedvesmojis arī citus bērnus aktīvāk zīmēt."



Jaunākais skrējējs. Skriešanas distancē devās arī jaunākais sacensību dalībnieks Rinalds Veiders (1,5 gadi) no Valkas. Tiesa, kopā ar mammu.



Sporto dzimtenē. Jānis Cibulis (foto), pavadot atvaļinājumu dzimtajās mājās, izmantoja iespēju paspēlēt futbolu. Viņš Anglijā dzīvo un strādā jau 12 gadus. Tajāts, kur sevi redz pēc 10-15 gadiem, Jānis atzina, ka visticamāk atgriezīsies Latvijā. Jauko noskaņojumu sporta svētkos aizēnoja nepatīkams atgadījums, kad futbola komandas "Briežuciems 1" kapteinim Egonam Ločmelim pazauda mobilais tālrunis. Uz vairākkārtējiem aicinājumiem to atgriezt ar labu, iespējams zaglēns neatsaucās. Tika izsaukta pat policija (tālplānā). Galarezultātā telefons atradās.



Dzenā ābolus. Lielu jautrību izraisīja ābolu saslaucīšanas jeb šķirošanas sacensības ar slotu. Šajā pārbaudījumā uzvaras laurus plūca Dina Dzerkale.



Izrauj uzvaru. Vīru klasē vēl 50 - 100 metrus līdz finišam līderis bija Aleksandrs Pakalnis, kad viņu negaidīti apsteidza Valentīns Mežals. Savukārt trešajā vietā palika Uģis Skutelis, kurš, kā zināja teikt vietējie ļaudis, ir aktīvs it visās jomās. Jāpiebilst, ka Uģis sporta svētkos bērniem dāvāja iespēju izlēkāt uz batuta.



Finišē, rokās sadevušās. Skrējiena tiesnesim Artim Loginam nācās pieņemt grūtu lēmumu pirms sieviešu grupas apbalvošanas, jo trīs dāmas labākajos gados finišā ieskrēja, rokās sadevušās. "Šoreiz visām piešķirām dalīto pirmo vietu, bet sportā tā nedrīkst darīt. Tā ir diskvalifikācija. Nākamgad atlaižu nebūs," viņš brīdināja. Pagasta pārvaldniece Anastasija Gabrāne (foto - no kreisās) neslēpa, ka skrējienā piedalījās pirmo reizi. "Šodien sasparojos," viņa priecējās.



Plāvā ķer zivis. Sacensību pārtraukumos vietējie ļaudis labprāt izmantoja iespēju iemēģināt roku dažādās spēlēs, piemēram, zivju makšķerēšanā (foto). Jāpiebilst, ka to autors un izgatavotājs ir Briežuciema pamatskolas direktors Aigars Keišs.



Iesildās. Izrādās, Briežuciemā bērni sporto kopš agra vecuma. Piemēram, Beatrise Krakope, kurai ir tikai 2,4 gadi (foto), pērn skrēja visās Balkanos notikušajās sacensībās. Ne mazāk aktīvs ir viņas septiņgadīgais brālis Andžejs, kurš sestdien skrēja Briežuciemā, bet svētdien Balkanos startēja velosacikstēs.



Futbola laukumā. Trīs komandu futbolisti nedzenāja bumbu sava prieka dēļ, bet cīnījās, tā teikt, kā lauvas. Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Aktuāli

Skolas jaunajam mācību gadam gatavas

Divas dienas Balvu novada Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes darbinieki devās skolu pieņemšanā un apskatīja 22 novada izglītības iestādes.

Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītāja Nora Apīne stāsta, ka visas izglītības iestādes jaunajam mācību gadam sapostas, pedagogu kadri nokomplektēti, vēl tikai precīzi nav zināms, cik katrā skolā būs skolēnu. Viņa pauž prieku, ka Bērzpils vidusskolā tomēr nokomplektēta 10. klase, tajā būs desmit skolēni, licencēta tālmācības programma, ir doma par mākslas skolas programmas atvēršanu, arī Krišjāņu filiālē ir skolēni un pirmsskolas grupa. "Viskritiskākā situācija ir Briežuciema pamatskolā, jo pašlaik tur kopā ar pirmsskolas bērniem ir tikai 30 skolēnu. Izglītības un zinātnes ministrija norādījusi, ka var pastāvēt tikai tās skolas, kur sākumskolā ir 50, pamatskolā - 100, bet vidusskolā - 150 skolēni. Tomēr, pamatojoties uz to, ka mazajām lauku skolām jābūt tuvāk dzīvesvietai, nolēmām skolu šogad vēl saglabāt," stāsta N. Apīne. Viņa skaidro, ka šis mācību gads ir tāds kā pārejas laiks, jo jaunie Ministru kabineta noteikumi nosaka, ka šogad lauku vidusskolās 10., 11., 12. klasēs jābūt 27, bet nākamgad jau 32 skolēniem. Pēc provizoriskiem skaitļiem palielinājies skolēnu skaits Balvu Valsts ģimnāzijā, samazinājies - Balvu pamatskolā. "Neskatoties uz to, ka skolēnu skaitam ir tendence samazināties, skolotāji šovasar pastrādājuši čakli, jo visas skolas ir sagatavojušās, lai 1. septembrī uzsāktu mācības. Skolotāji cenšas uzrunāt un iepriecināt savus skolēnus, padomāts ir par katru, un tas priecē. Pedagogi dara visu, lai pašiem ir darbs, bērniem - sakārtota vide mācību procesam. Taču ir arī kāda sāpe - pirmsskolas pedagogu atalgojums," saka N. Apīne. Pedagogi zina, ka valdība jau 5. jūlijā apstiprināja skolotāju atalgojuma reformas ieviešanu un algas palielināšanu pakāpeniski no 1. septembra. Reformas rezultātā minimālo atalgojumu par vienu pedagogisko likmi palielinās no pašreizējiem 420 eiro līdz 680 eiro, taču vienlaikus tiek pārskatītas skolēnu un pedagogu skaitliskās proporcijas un pedagogu darba slodzes. Bērnodārzņu pedagogiem, kuri strādā ar bērniem līdz 5 gadu vecumam un kuriem algas maksā pašvaldības, tās tik strauji necels. Pašvaldībām būs obligāti jāpalielina algas no pašreizējiem 420 eiro par 30 stundu slodzi līdz 620 eiro par 40 stundu slodzi, kas būtībā nozīmē, ka alga nepieaugs. Pašvaldības gan varēs brīvprātīgi izlemt par lielākām algām. "Kur pašvaldība ņems šo finansējumu, vēl domāsim. Pēc skolotāju konferences, kas notiks 30. augustā, kopā nāks skolu direktori un tiksies ar novada finanšu nodaļas vadītāju, kura darīs zināmus konkrētus aprēķinus," skaidro N. Apīne. Vēl viņa uzskata, ka šajā mācību gadā daudz jāstrādā pie zināšanu kvalitātes. "Ja šogad no pašvaldības budžeta bija iedalīti 4 tūkstoši eiro labāko skolēnu apbalvošanai, mums nauda palika pāri, jo... nebija jau ko apbalvot. Pārsvārā labākie sasniegumi bija sportā, mūzikā un interešu izglītībā, turklāt reģionālajā un valsts līmenī," skaidro pārvaldes vadītāja. Viņa pauž prieku, ka skolas, piedaloties dažādos projektos, papildina savu materiālo bāzi. Tāds bija LMT projekts, arī par "Maxima" uzlīmēm izglītības iestādes ieguva sporta inventāru un citas darbam nepieciešamas lietas.

Darbu šogad uzsāks jauni skolotāji: Balvu Profesionālajā un vispārīgizglītojošajā vidusskolā vizuālo mākslu mācīs Līga Veigule; Balvu Mākslas skolā zīmēšanu, gleznošanu un kompozīciju - Dace Logina; Baltinavas Mākslas un mūzikas skolā vijolo spēli mācīs Liene Logina, bet pieci skolotāji dosies pelnītā atpūtā.

"Mēs skolas izbraucām apskatīt jau vasarā, lai pavērotu, kā darbojas nometnes. Tās bija nokomplektētas un novadītas augstā līmenī. Skolotāji strādāja, neskatoties uz neziņu, vai būs darbs un kāda būs alga," piebilda izglītības darba speciāliste Terēza Čudarkina.

Krāso un lako. Balvu Mākslas skolas direktore Elita Teilāne puda prieku, ka skolā palielinājies audzēkņu skaits. Divos kabinetos uzstādītas ventilācijas iekārtas, divi kabineti samainīti vietām, lai plašāka vieta datorlīnijai. Kabinetos veikti krāsošanas darbi, lakotas grīdas un veikti citi sagatavošanas darbi. Taču ir arī lietas, kas vēl nepieciešamas, piemēram, jāremontē kabinets, no kura aizgāja norēķinu centrs.



Pagalnā - ziedu soliņš. Pie Balvu Valsts ģimnāzijas Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes skolu pieņemšanas komisija piesēda uz jaunā, apaļā ziedu soliņa, kas iegādāts par LMT projektā iegūto naudu. Direktore Inese Paidere izrādīja jaunus standus, Indras Keišas gleznu un citus skolas jaunumus. Šogad skolēni varēs apgūt franču valodu, ko pasniegs Ņina Lele, vācu valodu mācīs Ērika Ivanova no Gulbenes novada. Skolai apstiprināts Erasmus+ projekts, kurā skola ir vadošie partneri. Šogad būs debašu klubs, kuru vadīs Ingūna Irbīte no Draudzīgā Aicinājuma Cēsu Valsts ģimnāzijas.



Sagaida skolotāju saime. Čakli pastrādājuši arī Stacijas pamatskolas skolotāji. 700 eiro ieguldīti ūdens atdzelžošanas sistēmas uzlabošanai, uzsākts process jaunas profesionālas plīts iegādei skolas virtuvei. Skolotāji ar radošu izdomu, čaklām rokām un pozitīvismu veido jauku vidi sev un skolēniem. Viksnas pamatskolas gaitenīs izvietoti atpūtas stūriši, kas izgatavoti no Vancānu ģimenes ziedotā kokmateriāla ar skolotāja Igora Pipcāna roku veikumu.



Ar Latvijas karogu un saulesargiem. Balvu pamatskolu rotā saulesargi, kurus gatavoja mājturības skolotāja Ārija Mičule, bet palīdzēja skolas saime. 1. septembrī pie skolas būs ziedu lietussargs, ko darinās 31. augustā. Gadalaiku saulesargi, lietussargi, kas vēl taps, būs dāvana Latvijai simtgadē, jo nekur nav tik skaista daba kā Latvijā - saule, lietus, sniegs. Pie ieejas skolā skaisti latviskā koka pamatnē, ko izgatavoja mājturības skolotājs Aldis Voits, piestiprināts Latvijas karogs. Skolā notiek daudzi pasākumi, šeit īsteno projektus. Izvietoti stendi par skolas simboliku un vērtībām, atjaunots sporta zāles grīdas krāsojums, veikta kabinetu optimizācija - iekārtoti atbalsta personāla kabineti.



Saposta jaunajam mācību gadam. Balvu Profesionālās un vispārīgizglītojošās vidusskolas un internāta priekšu rotā krāšņas, ziedošas rozes, kas iestādītas sadarbībā ar vecākiem, skolēniem un skolotājiem. Direktore Biruta Vizule rāda skolas lepnumu - karogu, ko izšuva meistare Anita Matule. Savukārt Latvijas Amatniecības kameras meistari - pedagogi Aigars Noviks un Ēriks Kanaviņš kopā ar audzēkņiem palīdz labiekārtot skolas estētisko vidi. Pie skolas internāta ēkas ir tapuši jauni atpūtas soli, skolā priecē jauns, izgaismots informācijas stends, kā arī audzēkņu darinātas koka mēbeles. Skolas internātā priecē krāsaini un skaisti skolas meiteņu un pasniedzēju - Aigas un Anitas - šūti gultas veļas komplekti. Virtuves telpā atrodas audzēkņu gatavots virtuves galds un taburetes. Skolas ēdamzāli mājīgu dara uzņēmējas Dzintras Sprudzānes dāvinātie aizkari, kas atdala virtuves zonu no ēdamzāles. Skolā ir licencēta jauna profesionāli orientētā virziena programma - Valsts aizsardzības mācība, kas palīdzēs jauniešiem veidot militāro karjeru. Sadarbībā ar zviedriem skola saņem humāno palīdzību - mēbeles, šūšanas piederumus, audumus, kancelejas preces. Pieci kursanti ar sekmīgām atzīmēm saņem Velku biedrības stipendiju - 80 eiro mēnesī. Skola veiksmīgi sadzīvo ar "Rīgas Valsts tehnikuma" Balvu teritoriālo struktūrvienību, kur var apgūt komercpakalpojumu darbinieka profesiju un, visus četrus gadus labi mācoties, saņemt stipendiju līdz 150 eiro mēnesī.

Lappusi sagatavoja Z. Logina

Pieredze

Vasarā skolēni ne tikai atpūšas

Tuvojoties jaunam mācību gadam, ir patīkami ļauties atmiņām par vasaras brīvlaikā redzēto, piedzīvoto un apgūto. Ar interesantu ārzemēs un tepat Latvijā gūtu darba pieredzi var lepoties arī Balvu Profesionālās un vispārizglītojošās vidusskolas audzēkņi, kuri macās profesionālajās un arodizglītības programmās.

Apgūs programmu "Valsts aizsardzības mācība"

Tā kā visā Eiropā jauniešu profesionālā apmācība ir noteikta kā prioritāte, Balvu Profesionālajā un vispārizglītojošajā vidusskolā līdz ar divām vispārējās pamatizglītības un vairākām vispārējās vidējās izglītības, tostarp vakara (maiņu) izglītības programmām, iespējams iegūt arī 3.kvalifikācijas līmeņa profesionālas iemaņas šūto izstrādājumu vai koka izstrādājumu ražošanas tehnoloģijās. Savukārt čaklākie un prasmīgākie šo profesionālo vidējās izglītības programmu beidzēji, nokārtojot speciālu eksāmenu, saņem prestižo Zeļļa diplomu. "Mūsu skolas absolventi ne tikai apgūst dzīvīgo noderīgu arodu, bet ir pierādījuši, ka spējīgi iestāties arī prestižās augstākajās mācību iestādēs. Tā, piemēram, trīs šī gada absolventi tagad studēs Rīgas Stradiņa universitātē budžeta grupā, viens audzēknis apgūs datorzinības Ventspils Augstskolā un viens mūsu absolvents studēs somu un igauņu valodas Latvijas Universitātē. Ir audzēkņi, kuri šogad iestājušies Valsts policijas koledžā un robežsargu skolā," lepojas skolas direktore Biruta Vizule.

BPVV iegūstamo profesiju klāstu pērn papildināja arī divas arodizglītības programmas jauniešiem vecumā no 17 līdz 29 gadiem: Būvdarbu apdares tehnikas (1,5 gadi), kurās audzēkņus uzņem arī šogad, bet rudenī BPVV uzsāks realizēt vēl vienu vispārējās vidējās izglītības profesionāli orientētā virziena mācību programmu "Valsts aizsardzības mācība", kurā var iestāties jaunieši pēc 9.klases.

Arods dzīvē noderēs

22 gadus vecais balvenietis EDGARS VĀCIETIS bija viens no tiem, kuri šajā pavasarī absolvēja arodizglītības kursu "Būvdarbi". Viņš uzskata, ka mācīties noteikti bija vērts. "Šo specialitāti izvēlējos, jo būvdarbi vienmēr ir interesējuši. Pirms tam šajā jomā man bija tikai amatiera pieredze, tāpēc, ieraudzījis interneta portālā "draugiem.lv" informāciju par šo arodapmācības iespēju, nolēmu pamēģināt. To nenozīmē, jo jaunās zināšanas apgūstu sevis, nevis kāda cita pēc," stāta Edgars. Viņš neslēpj, ka arī visa mācību gada laikā maksātā stipendija bija labs stimuls. Savukārt kursa laikā apgūtās iemaņas rasēšanā, krāsu jaukšanā, materiālu mācībā un citas prasmes palīdzēs atrast darbu šajā specialitātē. "Lai gan Balvos tas nav viegli, jo būvniecības uzņēmumu vadība prasa vismaz gada pieredzi," piebilst Edgars.

Oktobrī pēc gala eksāmena nokārtošanas izlaidumu svinēs arī arodizglītības programmas "Bērnu aprūpe" audzēknes, kuras šobrīd atrodas mācību praksē dažādās bērnu aprūpes iestādēs. Viņu vidū ir arī Rugāju novada iedzīvotāja, 4-gadīga puisīša māmiņa DAIGA LOGINA, kura iegūtās zināšanas nostiprina praksē bērnodārzā Rugājos. Daiga neslēpj, ka labprāt šajā jomā strādātu arī algotu darbu, un atzīst, ka mācību laikā liels atspaidis bija katru mēnesi saņemtā stipendija. Savukārt apgūtās zināšanas varētu noderēt ne tikai iztikas pelnīšanai, bet arī pašas bērna audzināšanā. Tāpēc Daiga iesaka šo

programmu apgūt ikvienai jaunieci, kura nākotnē vēlas savus bērnus: "Apgūvām darba drošību un darba aizsardzību, psiholoģiju, saskarsmi un pedagogiju, pirmo palīdzību un veselības mācību, angļu valodu, mājturību, rokdarbus, mācījāmies par bērnu uzturu un ēdināšanu, kā arī bērna brīvā laikā organizēšanu. Visas šīs zināšanas noderēs jebkurai sievietei, jo tās palīdz labāk izprast bērnu," pārliecināta D.Logina.

Atgriezušies no prakses Anglijā

Balvu Profesionālā un vispārizglītojošā vidusskola īsteno vairākus starptautiskus projektus. Viens no tiem ļāvis skolas audzēkņiem iziet mācību praksi citā valstī. Tā šovasar uz Portsmutu Apvienotajā Karalistē devās divi galdniecības programmas audzēkņi - Eduards Ostrovskis un Kalvis Krakops, kā arī trīs izglītības programmas "Šūto izstrādājumu ražošanas tehnoloģija" audzēknes - Ivita Kuške, Madara Sirmace un Laura Aņifonova.

Visspilgtākos iespaidus Portsmutā guva topošā šuvēja IVITA KUŠKE, jo viņa daudz ko darīja pirmo reizi: lidoja ar lidmašīnu, apceļoja svešu zemi, brauca ar Londonas metro, vizinājās ar karuseļiem lunaparkā. Prakses laikā jaunieci strādāja labdarības veikalā "Sue Ruder", kur, līdzīgi kā pārējās praktikantes no Balviem, gludināja, šķirotāja un kārtēja apģērbu pārdošanai. Ar laiku Ivita pārvarēja kautrību un sāka vairāk komunicēt angļu valodā, tādējādi papildinot savas svešvalodas zināšanas. "Nekas cits neatlika," smeļ jaunieci. Viņa priecājās arī par iespēju iepazīt citu valstu jauniešus: "Sadraudzējās ar prakses kolēģi no Itālijas, tādēļ atvadīties pēdējā dienā pirms aizbraukšanas bija ļoti grūti." Daudz neaizmirstamu iespaidu Ivita guva arī no darba brīvajā laikā, kad jaunieši kopā izpētīja pilsētu, devās uz Londonu, pastaigājās gar jūru un izklaidējās lunaparkā.

KALVIS KRAKOPS un EDUARDS OSTROVSKIS, kuri jau ceturto gadu BPVV macās par galdniekiem, šovasar vienu mēnesi strādāja uzņēmumā "Go 2 China" Portsmutā, nodarbojoties ar dzīvokļu remontdarbiem. "Ierīkojām virtuves iekārtu vasaras mājā. Taču lielākais ieguvums bija angļu valodas zināšanu papildināšana, jo runājot to labāk var iemācīties," uzskata Kalvis.

Atvērti jaunām iespējām

Aizvadītais gads Balvu Profesionālajā un vispārizglītojošajā vidusskolā bijis jauniešiem bagāts. Uzsākti profesionālās pilnveides kursu pašvaldību darbiniekiem bērnu tiesību aizsardzības jomā, kā arī izveidots BPVV Konvents – koleģiālu padomdevēju institūcija, kas sastāv no BPVV partneriem dažādās jomās un kuras mērķis ir veicināt profesionālās izglītības iestādes attīstību atbilstoši darba tirgus prasībām. Pērn noslēgts sadarbības līgums ar Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmiju, atjaunota sadarbība ar Zviedrijas labdarības organizāciju, kā arī ar biedrību "Velku biedrība", kas čaklākajiem un aktīvākajiem pieciem topošajiem galdniekiem un šuvējām maksā stipendiju EUR 80 apmērā. Sekmīgi šo profesionālās izglītības programmu audzēkņi saņem arī pašvaldības piešķirtās stipendijas no 20 līdz 50 eiro.

Pēdējo gadu laikā papildināta skolas materiāli tehniskā bāze – iegādāti topošo šuvēju apmācībā nepieciešamie pieci profesionālie manekeni un ierīkotas pielaikšanas kabīnes. Kokapstrādes profesionālās apmācības programmas audzēkņu rīcībā tagad ir datorizēta gravēšanas CNC iekārta. Tāpat ierīkots sociālā



Londonā. Pieci praktikanti no Balviem izbaudīja ikvienu Lielbritānijā pavadīto mirkli, gūstot ne tikai praktiskas darba iemaņas un papildinot svešvalodas zināšanas, bet arī paplašinot redzesloku.



Oficiāls apliecinājums. Visi skolēni saņēma starptautiskus sertifikātus par Lielbritānijā nostrādāto praksi. Madara Sirmace (centrā), kura ceturto gadu apgūst šūto izstrādājumu tehnoloģijas, priecājās par iespēju vienu vasaras mēnesi pavadīt ārzemēs, strādājot "British heart foundation" labdarības veikalā. Viņas pienākumos ietilpa pircēju apkalpošana pie kases, preču izkārtošana un gludināšana. "Sākumā bija grūti pierast, bet vēlāk vairs negribējās braukt projām," atzīst meitene. Tāpat kā pārējiem praktikantiem, Madarai noderēs Anglijā pilnveidotās svešvalodas zināšanas, kā arī jauniegūtās iemaņas darbā ar kases aparātu un pircēju apkalpošanā. Brīvajā laikā kopā ar pārējiem Balvu skolēniem viņa paciemojās Londonā, priecājās par Vinčesteras katedrāles skaistumu, apbrīvoja grandiozo Isle of Wight arhitektūru un citas skaistās Dienvidanglijas vietas.

pedagoga kabinetā, renovēts internāts, visā skolā tagad pieejams optiskais internets. Veiksmīgi realizēts "Burdas" projekts, kurā bērni no 6 gadu vecuma līdz pat pamatskolai varēja apgūt drēbniecības prasmes.

BPVV plāno vēl vairāk papildināt materiāli tehnisko bāzi. B.Vizule atklāj, ka skolai nepieciešami jauni datori, portatīvie datori un datorkrēsli, kā arī projektori bērnu un pieaugušo izglītības vajadzībām, arī skolas pasākumu rīkošanai noderētu kvalitatīvs skaņu aparātūras komplekts. Startējot Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014. – 2020. gadam izsludinātajos projektu konkursos, skola plāno iegādāties jaunas profesionālas iekārtas programmām "Šūto izstrādājumu ražošanas tehnoloģija" un "Koka izstrādājumu izgatavošana". BPVV direktore atklāj, ka aprikojums nepieciešams arī fizikas kabinetam, nākamajā mācību gadā jārenovē pagrabstāvs Vidzemes ielā 26, lai to varētu izmantot mācību procesam, tur jāierīko arī konferenču telpa. Skola plāno iegādāties arī jaunus virtuves un galda piederumus savai ēdnīcai.

Modeles lomā. Viens no Ivitas darba pienākumiem bija reklāmas nolūkos fotografēties retro tērpos, ko tirgoja veikals.



Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Pēc svētkiem

Cik viegli ir sapucēties gājienam

Pēcsvētku garša tik ātri nezūd. Pirms nedēļas notika Balvu novada svētki, kuru krāšņā rota bija gājieni. Šoreiz tam bija izvēlēts moto "Mēs no kino", ļaujot atcerēties spilgtāko kinofilmu personāžus un ļaujot arī pašiem iejusties dažādu varoņu tēlos. Skatītājiem žilba acis, vērojot kolektīvu aizrautīgo un krāsaino gājienu. Bet, lai tas notiktu, pirms tam taču jāizdomā, jāgatavojas, jāmeklē, jāveido... Tas nebūt nav viegli. "Vaduguns" centās uzzināt noslēpumus no dažiem pamanāmākajiem gājiena kolektīvu dalībniekiem, kā arī uzklusēja ierosinājumus turpmākajiem svētkiem.

Aplausi "Apburtajam santehnikam"

Katru dienu mēs kaut ko tēlojam - smejamies, raudam, mīlam, spēlējam... Tādā jaukā noskaņā skatītājus gājienā uzrunāja pašvaldības uzņēmuma "San-Tex" kuplais kolektīvs. Var apbrīnot viņu spēju tik rūpīgi un pārdomāti sagatavoties, lai atkal kļūtu par pašiem ievērotākajiem gan vērtēšanas komisijas, gan skatītāju acīs. Kā viņiem tas izdodas, īsti nav saprotams, taču šogad svētku vērotājiem bija unikāla iespēja redzēt, kā tiek uzņemta pazīstamā seriāla "Apburtais santehniks" 356. sērija "Kāzas". Ja nopietni, tad uzņēmuma direktors Uldis Sprudzāns atklāja, ka viņiem, protams, ir ideju ģeneratori, un kolektīvs, sanākot kopā, izdomā galveno sižetu. Kino bija ļoti pateicīgs temats, kas atviegloja domāšanu un gatavošanos šī gada pasākumam. Sākotnēji viņi gribējuši gatavot trīs dažāda žanra filmas, taču, apzinoties cilvēkresursu iespējas, palikuši pie seriāla "Apburtais santehniks". Katrs apsvēra un iztēlojās sava tēla nianšes. "Kad gatavojām atribūtiku, radās vēl jaunas idejas, un rezultātā bijām tādi, kādus mūs redzēja ielās. Mūsu kolektīvs ir ļoti atsaucīgs šādiem pasākumiem," pastāstīja uzņēmuma direktors. Protams, tēpus viņi atrada gan pašu skapjos, gan arī *Second hand* veikalos. Beigu beigās liels prieks bija visiem. Kā katru gadu, pēc novada svētkiem viņi ieplāno kādu ekskursiju. Šogad uzņēmuma darbinieki dosies uz Bauskas, Rundāles un arī Cesvaines pilīm, izstaigās Likteņdārzu. Atpūta kolektīvu vienos kopējam darbam un atkal jaunām idejām.

Gandarī iedzīvotāju novērtējums

Balvu pagasta pārvaldes 14 dalībniekus skatītāji redzēja kopā ar lielu, krāsainu torti, jo viņi svinēja Karlsona drauga Brāliša dzimšanas dienu.

Ideju par konkrēto filmu izteica Skaidrīte Bērziņa, un pārējie atbalstīja, jo vairāk tādēļ, ka viņiem jau sen ir savs Karlsons – Inita Pušpure. Pēc tam nāca kopā, apspriedās un sāka gatavoties. Lielo torti dalībnieces meistaroja divas nedēļas. Pagasta pārvaldnieks Andris Ķerāns vērtē, ka pagasta cilvēki ir atsaucīgi un atbildīgi, ja kas jādara, dara un pretī nerunā. Tagad atceras, cik jauka bijusi kopīgā darbošanās, gatavojoties gājienam, un sestdienas vakara gaidīšana. Tas devis lielāko gandarījumu pašiem. Nav aizvainojuma, ka neizdevās būt tik pamanītiem, lai šogad iekļūtu arī starp apbalvotajiem. Astrīda saka: "Šogad visi pagasti bija rūpīgi gatavojušies un izskatījās jauki. Protams, vairāk iespēju radoši izpausties ir lielākam cilvēku kolektīvam. Mēs esam neliela pagasta pārvalde un izdarām tik, cik varam. Pricējamies

par iedzīvotāju labajām atsauksmēm par mūsu gājienu novada svētkos."

Konkrēti priekšlikumi, daloties pieredzē

Sociālā dienesta darbinieki, gatavojoties gājienam, noskatījās filmu "Dāvana vientuļai sievietei". Arī viņus gandarī gala rezultāts, jo par izdošanos priecājās gan paši, gan gājieni ļoti patika skatītājiem. Pēc svētkiem vadītāja savējos aicināja uz kopēju sapulci, kurā pārrunājuši, kas un kā izdevies. Sarunās izskanējuši arī ierosinājumi, ko, iespējams, derētu ņemt vērā, organizējot nākamās svētkus un gājienu Balvos. "Vaduguns" uzzināja šos priekšlikumus sarunā ar iestādes vadītāju Anitu Petrovu un gadus jaunajām darbiniecēm Lauru Līdaciņu un Lindu Laicāni.

Veiksmīga šogad bija izvēlēta tēma par kino, - uzreiz saprotams, kam noskaņoties un kā gatavoties. Tas nebūt nav viegli, jo jāatrod laiks, izdoma, enerģija un, protams, cilvēkresursi. Sociālā dienesta kolektīvam tas prasījis vismaz trīs nedēļas, no kurām divas pagājušas, pierodot pie domas, ka ir jāpieņem šādā pasākumā. Pārējo organizēšanā aktīvi iesaistījās Laura, un viss izdevās. Arī jaunieši paši iepatikusies senā latviešu filma, pret kuras izvēli sākotnēji izturējies noraidoši. Lindai bijis prieks redzēt, kā kolektīvu pārņem deģme, cik aizrautīgi meklē ejošus vecos braucamrīkus, apģērbu savam filmas personāžam, kurpes, apskraidot visus *humpalu* veikalus Balvos. Zinot pašu pieredzi, viņi saka, ka arī visi pārējie kolektīvi gājienam patiešām bija rūpīgi gatavojušies. Redzot pagastu atsaucību un ieguldījumu, svētku noslēgumā izjūta vilšanās, jo kolektīvi nesaņēma atzinību un publisku pateicību! Lai nezustu entuziasms un vēlme viņiem piedalīties arī turpmāk, Sociālā dienesta vadītāja iesaka izdomāt un pasniegt katram kolektīvam kādu veicināšanas balvu, kam nebūt nav jābūt naudai. Varētu būt, piemēram, iespēja peldbaseina stundas apmeklējums, kopīgs kultūras pasākums Balvos, visa kolektīva aizvešana uz Vēršukalna muzeju un pacienāšana ar tikko no krāsns izvilktu maizi vai siltu zupu. Atzinību saņemšana varētu notikt vairāku mēnešu garumā, akcentējot konkrētā kolektīva ieguldījumu novada svētku līdzdalībā. A.Petrova domā, ka tas būtu ļoti labs stimulants. Viņas kolektīvs atzinību šogad saņēma pirmo reizi. Ierēmētais Tencinājums ir nolikts goda vietā, un vadītāja saka, ka viņi jau apsver, kā izmantos pasniegto 25 eiro balvu. "Pie redze māca, ka attīstībai jābūt augšupejošai. Paši apzināmies, ka šogad mūsu iznāciens gājienā bija izdevies, tādēļ mūs arī novērtēja, bet nākamgad būs jāgatavojas vēl vairāk un pārdomātāk," pārliecināta vadītāja.

Vēl dažas ierosmes priekšdienām. Nebūtu vēlams konkrētās tēmas sakarā kolektīviem dublēt, jo tas rada liekas emocijas un spriedzi. Varbūt der pārskatīt gājiena maršrutu pilsētas ielās. Ja tas būtu garāks, kolektīviem rastos iespēja sevi labāk izrādīt, izspēlējot savus tēlus, savukārt skatītājiem ievērot visu kolektīvu dalībniekus. Gājienam tad varētu noskatīties arī cilvēki no saviem dzīvokļiem, kuri vecuma vai slimību dēļ ielās bieži neiziet.

Ir ierosinājums gājiena vērtēšanas komisijā iekļaut arī iepriekšējā gada pirmās vietas kolektīva pārstāvi, jo būtu svarīgi ieklausīties viņa skatījumā.



Kā gan bez svētku tortes! Balvu pagasta darbinieces bija pacentušās sarūpēt šo lielo un krāšņo torti, jo svinēja dubultsvētkus - Balvu novada septītos svētkus un Karlsona drauga Brāliša dzimšanas dienu.



Izdoma un darbs. Vērtējot gājiena dalībniekus, komisijai iesaka ņemt vērā arī roku darba ieguldījumu. Piemēram, Lazdulejas pagasta kolektīva dalībnieces, attēlojot Winx fejas, tēpus bija pašas šuvušas. Tas ir jānovērtē.

Dots uzdevums – jāizpilda

Svētku gatavošanās aizkulises atklāj arī režisore Ilga Oplucāne.

Viens no maniem pienākumiem novada svētkos bija rūpēties par svētku gājienam. Tas nozīmē – informēt, uzrunāt, motivēt, sakārtot gājiena secību, aprakstus, sarunāt karognesējus, muzikantus, pieteicējus, atrast vērtētājus un izdomāt kādu radošu *odziņu*. Uzdevums skaidrs, un tas jāpilda!

Esmu pārliecināta, ka katrs, kurš pats iesaistās radošā procesa darbībā, galu galā jūtas gandarīts. Jo tas ir neikdienišķi, interesanti, komandu vai darba kolektīvu stiprinoši. Tāpēc katrs, manuprāt, būtu pelnījis augstāko - 1.vietu. Bet, ja tomēr ir arī jāvērtē un jāpieskaidro vietas, tad man šķita pareizi uzrunāt šim uzdevumam trīs paaudžu pārstāvjus, starp kuriem bija gan sievietes, gan vīrieši. Rezultāts, manuprāt, kopumā bija diezgan objektīvs.

Šogad pagastu komandas bija mazskaitlīgākas, un tas arī saprotams, jo, beidzot sagadijuši saulainas dienas, lauku ļaudis

steidzās darīt iekavētos darbus. Cilvēki bez gala krenķīgi: raža nenovākta, siens nesa-gatavots. Viens otrs lauksaimnieks svētku dienu raksturoja īpaši skaudri – tās esot "dzires mēra laikā". Taču svētki ir vajadzīgi! To pierādīja optimistiskie, smaidīgie, radošie svētku gājiena dalībnieki. Arī kino tēma bija ļoti pateicīga radošām izpausmēm. Iepriecināja uzņēmuma "Maxima Latvija" darbinieki, kuri kā "Ādamsu ģimene" novada svētkos uzdrošinājās piedalīties pirmo reizi. Pārsteidza jaukā Ločmeļu ģimene no Viļakas, kuri bija vienīgā ģimene un iejutās animācijas filmas "Maša un Lācis" tēlos. Kā vienmēr, asprātīgi, ar pārdomātu katru smalkāko detaļu priecēja pašvaldības uzņēmums "San-Tex", eleganti sevi pieteica novada pašvaldības iestāžu un administrācijas darbinieki.

Lai skatītāji katru svētku gājiena kolektīvu apskatītu labāk, uz skatuves notika "stop!" kadri, un dalībnieki pozēja fotogrāfiem un skatītājiem uzsauca vēlījumus. Lai visi tie piepildās! Tiksimies nākamajā gadā!

Lappusi sagatavoja M.Sprudzāne

Tradīcijas

Bērtuļos beidzas medus vasara



Saldā produkcija. Silaunieku medus burciņām un spainiņiem ir savs, atšķirīgs noformējums. Svarīgākos tirdziņos arī Rutta ģērbjas īpašāk - ar latvisku *piesitienu*.

“Vaduguns” brauciens uz Tilžu *iekrita* 24.augustā, kā kalendārs vēstīja - Bērtuļos - dienā, ko pieņemts uzskatīt par biškopju svētkiem, jo Bērtuļos beidzas medus vasara, bet sākas brūkleņu laiks.

Aiz Tilžas, ko puslokā ietver ceļš Plēsums-Toki-Keiba, atrodas arī Tilžas bitenieka JĀŅA SILAUNIEKA īpašumi. Bites še vāc medu, ko bitenieks ar kundzi Ruttu tirgo dažādos pasākumos.

RUTTA SILAUNIECE strādā Tilžas kultūrvēstures izpētes un tūrisma centrā, bet brīvajā laikā labprāt dodas uz tuvākiem un tālākiem tirdziņiem, kur piedāvā Tilžas pusē vāktu bišu medu. Tie ir gan *zaļie* tirdziņi, gan novadu un pilsētu svētki, gan Balvu novada uzņēmēju dienas. Augusta pēdējā sestdienā Silaunieki gatavojās apmeklēt Jelgavas pilsētas Piena, medus un maizes svētkus.

Šogad Latgales kultūras dienās Silaunieku medu varēja izgaršot Sanktpēterburgas iedzīvotāji. Tilženiešu medus bija nopērkams arī Rīgas pilsētas svētkos, kur savu produkciju pilsētniekiem un pilsētas viesiem Latgales amatnieki un pārtikas produktu mājražotāji piedāvāja Jēkaba laukumā.

Braucot uz citiem novadiem un pilsētām, Rutta ņem līdzī arī bukletus par Balvu novadu, pircējiem piedāvājot apmeklēt mūspusi arī kā tūristiem. Runājot par šo vasaru, Rutta atzīst, ka saldaļais vākums bijis nedaudz mazāks nekā iepriekšējos gados. Tas arī saprotams, jo vasara šogad iegādījies lietaina un vēsa, ko neatsver tās nedaudzās, saulainās un karstās dienas. Bet Bērtuļa dienā, re, saulīte pa zemes virsu ripoja. Tad labs laiks būšot visu rudenī.

Re, kā!

Gribi tici, negribi – netici!



Biedējošs uzraksts. Saimniecībā “Rozesgals” piemājas iebraucamo ceļu aizšķērso dēlis, uz kura lasāms biedējošs uzraksts: “Stāt! Gāžu ar koku.” Un vēl viens uzraksts turpat vēstī, ka bez dezinfekcijas ieiet vai iebraukt aizliegts. Turpat pie dēļa karājas arī trauks ar dezinfekcijas šķīdumu, lai gan par to stipri jāšaubās. Acīmredzot nelūgti ciemiņi šeit nav vēlami.

Ceļš, kas atgādina

Pašvaldības ceļš Balvu novada Tilžas pagastā Plēsums - Toki - Keiba uz kartes, ko “Vadugunij” sarūpējusi pagasta pārvaldes vadītāja, atgādina pārplisušu balonu, turklāt ar *astīti*. Braucot pa valsts ceļu Tilža - Bērzpils, ceļš Plēsums - Toki - Keiba pie Tilžas kapiem nogriežas pa labi. Izbraucot aptuveni 12 kilometrus garu loku, pašvaldības ceļš atkal atgriežas uz valsts ceļa Tilža - Bērzpils. Taču pašvaldības ceļam ir īpatnība - tam izveidojies atzars vai *astīte*, kuras galā arī atrodas māsaimniecība. Šādu atzaru pašvaldības ceļiem pagastā esot daudz. Iedzīvotāju ciemos, kas pieguļ ceļam, kļūvis mazāk nekā kādreiz, toties abās pusēs ceļam atrodas Tilžas pagasta lielāko zemnieku īpašumi - tīrumi, pļavas, meži. Aptuveni trešo daļu no ceļa paredzēts remontēt par Eiropas Savienības fondu līdzekļiem.

Sastapts ceļā

Vienkāršas dzīves stāsts

Braucot pa pašvaldības ceļu Plēsums - Toki - Keiba, pamanām sievieti, kura grāvi vāc kārklu zarus. Piestājām aprunāties un pie reizes iepazīstamies. Sieviete sauc **ŅINA MELDERE** un viņa dzīvo Keibinieku ciema “Kukurānu” mājās, kas pieder civilviram Mārim Kukurānam.

Ņina pilda algotos sabiedriskos darbus - attīra grāvi no krūmiem. Civilvīrs, pirms dodas uz darbu pats, kārkļus nogriež, viņa tos izvelk no grāvja un saliek kaudzē, resnākos sagriežot ar *fuksīti*. “Man ar cirvi netikt galā. Kad kārkļus nozāgē, resnākos sazāgēju ar *fuksīti*. Tie noder malkai, bet smalkākos zarus salieku kaudzē, tos paņems šķeldai. Kārkli nepūst un ļoti ātri ataug. Apmēram pirms gada krūmus šeit izgriezu, bet, re, kā atkal saauguši! Ziemā strādāt vieglāk - apsēdies sniegā un ieslīdi grāvi, bet atpakaļ izrāpies,” pajoko sieviete.

Ņinai ir acīmredzama invaliditāte - vienai rokai nav apakšdelma. Otrās grupas invalīde neslēpj, ka ar invaliditātes pabalstu iztikt grūti. Pildot algotos sabiedriskos darbus, viņa ne tikai nopelna papildus iztikas līdzekļus, bet krāj arī pensijas kapitālu, jo gaida pensiju. Bet... jo tuvāk pensijai, jo tā ātrāk skrien projām.

Roku Ņina pazaudējusi gaterī. Sieviete atceras baidīto notikumu, kas izmainīja dzīvi uz visiem laikiem: “Strādāju gaterī Tilžā. Gribēju, kā labāk, bet sanāca, kā vienmēr... Zāģis bija iestrēdzis dēlī. Domāju, ka pārinieks zāģi izslēdzis, bet, mēģinot atbrīvot dēli, zāģis iedarbojās, dēlis izkustējās, līdz ar to roka paslidēja. Viens pirksts vēl bija palicis, bet Rīgā slimnīcā noņēma arī to. Lai netraucē. Paldies Dievam, roka vismaz tagad nesāp.” Lai izgatavotu protēzi, nepieciešami vairāki tūkstoši. Tādas naudas Ņinai nav, tādēļ jādzīvo, kā ir. Nelaimes gadījums notika pirms sešiem gadiem. Vēl pirms tam viņa no Bērkalnes atnāca uz Golvariem pie saimnieka par govju slaucēju. “No sākuma saimnieks par darbu maksāja, bet pēc tam pārstāja maksāt. Cik ilgi sēdēsi bez naudas, pieteicos darbā gaterī,” sieviete atceras.



Attīra no kārkļiem. Ņina Meldere pilda pagaidu algotos sabiedriskos darbus, jo valsts invalidus nenodrošina ar pietiekamu invaliditātes pabalstu.

Strādājot Golvaros, viņa iepazīsinies ar civilviru un tagad dzīvo Keibiniekos. Jaunībā Ņina bijusi gan pārdevēja, gan šuvēja, gan govju slaucusi un teļus barojusi. “Mammai vēl palīdzēju pensiju nopelnīt,” viņa piebilst. Arī pati savus bērnus izaudzinājusi.

Tagad ar civilviru saimniecību netur. Civilvīrs strādā gadījuma darbus, viņš ar mopēdu var uz pagasta centru aizbraukt vai vēl kur tālāk. Mājās abiem esot suns, kaķis un mazs suņuks. Vai mēs suņuku negribot?!

Jubilārs

Gaidīs simtu un ciemos prezidentu

Petrovkas ciema “Liepās” dzīvo **ARVĪDS GRĪNS**, pagastā miļi saukts par Grīnīti, bet ģimenē - par vacuku. Arvīdonkulis ir apaļais jubilārs - šogad pavasarī viņam apritējusi 90.gadskārta.

Kopš sievas nāves Arvīdonkulis savā mājā dzīvo viens, bet viņu uzpasaē tuvinieki, znots, kurš dzīvo Tilžā, un arī pats jau pensionārs. Viņš joko: “Mēs te tādi esam trīs pensionāri. Suns arī, kuram *priekšējais tilts* neiet aizmugurējā pēdās, jo *rāmis* šķibs no vecuma.” Esot vēl gailis un vista, tā arī visa vacuka saimniecība. Taču viņu vienu bez pieskatīšanas nevar atstāt. Arvīdonkulim problēmas ar kājām, viņš pārvietojas ar lielām grūtībām, bet tas droši vien no muguras, jo jaunībā, iesaukts karā, viņš smagi ievainots mugurā ar šķembu. Citi pēc atveseļošanās un izrakstīšanās no hospitāļa atkal devušies uz fronti, bet viņš ne, jo ievainojums bijis smags. Pēc kara visu mūžu nostrādājis saimniecībā par traktoristu, kas, jādomā, arī atstājis iespaidu uz veselību. Padomju gados Arvīds godināts kā kara veterāns, piedalījies piemiņas pasākumos Tilžā un Grīvu mežā, bet tagad atklājies, ka jaunībā cīnījies un asinis lējis frontes nepareizajā pusē. Ko darīt? Dzīvi pārādīt kā cimdu nav iespējams. Pagastā viņu godā par nodzīvoto un darbam atdoto mūžu, par satīcību un labsirdību. Apaļajā jubilejā Arvīdu Grīnu sveikuši no pagasta pārvaldes. Znots pajoko, ka vacukam tagad atliek tikai gaidīt simts gadu jubileju un ciemos - Valsts prezidentu.



Lasa avīzes. Arvīda Grīna istabā uz galda pamanām “Vaduguni”. Onkulis atzīst, ka, neraugoties uz cienijamo vecumu, izlasīt var.

pārplīsušu balonu ar *astīti*

Kupla ģimene

Izaudzināti septiņi bērni

Pašvaldības ceļa *astītē*, Toki ciema "Kalnadrūvās", dzīvo OLITAS PINTĀNES ģimene. Kamēr mēs esam ceļā pie mammas ar septiņiem bērniem, viņa pati devusies personīgās darīšanās. Taču mājās atrodas pietiekami lieli un runātīgi bērni, it sevišķi Aiga.

Aiga pastāsta, ka divas vecākās māsas un brālis dzīvo un strādā ārzemēs, bet viena no māsām drīz pārcelsies uz dzīvi Latvijā. Vēl viens brālis mācās Balvos, bijušajā Amatniecības vidusskolā, bet vēl viens brālis - Tilžas internātpamatskolā. Jaunākais brālis šogad uzsāks mācības Tilžas vidusskolas 1.klasē. Arī Aiga šogad mācīsies Tilžas vidusskolā, jo pavasarī pabeigusi Tilžas internātpamatskolu. Par garlaicību no centra attālajās lauku mājās Aiga nesūdzas. Viņa šogad pabijusi gan jaunsargu nometnē, gan Latvijas Bērnu bāreņu fonda organizētajā nometnē. Par piedzīvoto meitene ir sajūsmā: "Bija ļoti forši! Bijām gan Līvu akvaparkā, gan vizinājāmies ar zirgiem, gan sacentāmies kartingā. Kā teica dziedātājs Andris Kivičs, viņš desmit gados nav izbaudījis tik daudz, cik mēs nedēļas laikā." Arī apkārtnē Aigai ir daudz draudzeņu, pie kurām viņa brauc ciemos ar velosipēdu. Arī mājās darbu pietiek, jo ģimene nodarbojas ar lopkopību. Lopī gan vairāk ir mammas ziņā, bet Aiga lasa ogas, jo apkārtējos mežos to netrūkst. Mamma tik



Lauku bērni. Visos laikos bērnu mīļākais transporta līdzeklis laukos bijis velosipēds. Arī Aiga, viņas brālis Raivis un kaimiņš Dāvis to izmanto.

lieliem bērniem neesot vis ar sirmiem matiem. "Mamma par sevi saka, ka viņa ir mamma labākajos gados," atklāja Aiga.

Dzimtas mājas

No Baltijas ceļa uz tēva mājām Tilžas pagastā

Vienas no tuvākajām mājām, kas atrodas pie ceļa Plēsums - Toki - Keiba, braucot no Tilžas puses, ir "Straumskalns", kur dzīvo Saliņu ģimene. Kā saka saimniece DZIDRA SALIŅA: "Tā mēs te ar vecīti abi sītamies!"

Dzidra pagalmā nāk pretī un, aicināta uz sarunu un vēlāk nofotografēties, netieļējas kā daždien citas: ak, man nav frizūras; ak, man nav goda drēbes! Lauku cilvēka tiešumā un ar humoru viņa izstāsta savu dzīvesstāstu, nedz paceļot sevi, nedz noniecinot. "Straumskalns" ir viņas vecāku un vecvecāku mājas, kurās piedzīmusi piecdesmito gadu beigās. "Līdz 1977.gadam es šeit dzīvoju un mācījos Fjodora Sirotina Tilžas vidusskolā. Pēc skolas beigšanas devos uz Laidzes sovhoztehnikumu Talsu rajonā mācīties par grāmatvedi. Kāpēc tik tālu? Nu tāpēc, ka draugu no tās puses atradu. Bija uz kapusvētkiem Tilžā atbraucis. No Kurzemes puses daudz bijušo tilžēniešu bija sabraucis. Viņiem līdzī, protams, arī bērni un mazbērni. Tā mēs iepazināmies un tā es aizkļuvi uz Talsu pusi," atceras Dzidra. Kurzemē piedzima bērni, vīrs strādāja par traktoristu. Savukārt Dzidrai onkulis strādāja Cēsu rajona kolhozā "Sarkanais Karogs", kas toreiz bija viens no labākajiem Latvijā. Gluži kā Kauliņtēva vadītais "Ādažu" kolhozs. Onkulis Dzidru aicināja uz turieni, un ģimene pārcēlās uz Cēsīm, kur nodzīvoja desmit gadus, līdz sākās pārmaiņu laiki, īpašumu dališana. Vidzemē kopējā, sociālistiskā saimniekošana sāka jukt daudz ātrāk nekā Latgalē.

"Mēs tur bijām ienācēji, cita zemē nelidīsi, tādēļ nolēmām atgriezties manu vecāku mājās. Baltijas ceļu vēl sagaidījām Cēsis, stāvējām Āraišos, bet pēc tam *mukām* uz šejieni. Tā mēs ar vīru nesen smējāmies, kad Baltijas ceļa gadadienā televīzijā rādīja filmu par tā laika notikumiem. Kāpēc *mukām*? Nu tāpēc, ka varēja notikt jebkas, varēja sākties karš, Latviju sākt bombardēt..." tagad ar humoru atceras Dzidra.

Pēc tēva nāves Dzidras vecāku mājas bija paputinātas, māte un brālis dzīvoja Tilžā. Tomēr te bija skaisti bez gala! Kā jau bērnu dienu zemē. Atgriezies uz dzīvi Tilžas pusē, Saliņu ģimene bija viena no pirmajām, kas atnesa vēsti par zemes privatizāciju un pieprasīja vecvecāku īpašumu. Sākumā uz viņiem skatījās greizi. Kas jūs tādi?! Kāpēc jums to vajag?! Bet nepagāja gads, kad zemes privatizācijas process sākās arī vienā no it kā labākajām - Tilžas padomju saimniecībā.

Saimniekot pa jaunam Dzidra sāka ar slaucamajām govīm, ko arī turpina. Eiropas projektos saimniecība nav iesaistījusies, jo saimniece uzskata, ka viņiem nav tādu ienākumu, lai projek-



Riktīga lauku sieva. Kad pietājam "Straumskalnu" māju pagalmā, saimniece Dzidra tikko beigusi pagalmā pļaut zāli. Tādu viņu arī nofotografējam - smaidošu, darba drēbēs.

tus *pavilkta*. Pašlaik uz pieciem gadiem ir paņemts kredīts ALTUMā traktora iegādei. Jācinās, lai atdotu, bet piena cena te augšā, te lejā. Šajos gados nācies atjaunot arī saimniecības ēkas, kas bija sabrukušas. Ir uzcelta piena māja, uzbūvēta jauna kūts. "Dēls palīdzēja," atzīst Dzidra piebilstot, ka tas, kas uzcelts un iegādāts, bērniem vien paliks, ne jau viņa ar vīru kapā līdzī paņems.

Saliņiem ir trīs bērni - meita un divi dēli, bet kopā ar vecākiem nedzīvo neviens no viņiem. Meita izmācījās par pārtikas tehnoloģi, bet darbu Latvijā neatrada un aizbrauca uz ārzemēm - vispirms uz Īriju, tad uz Dāniju. Tur dzīvo un strādā jau vairāk nekā desmit gadus. Latvijā atgriezies neplāno. "Kad meita atbrauc uz Latviju, viņa saka: vai, cik šeit smagi! Vai viņai sāp sirds, vai nē, nezinu, bet meita ir pārliecināta, ka Latvijā viņa neatgriezīsies," saka māte. Viens dēls izmācījies par policistu, strādā Rīgā. Otrs dēls ar ģimeni dzīvo Tilžā, strādā celtniecībā, bet ik pa laikam dodas peļņā uz ārzemēm, jo uz vietas Tilžā neko nevar nopelnīt. Jau būdama vecmamma, Dzidra spriež, ka viegli nav arī mazbērniem. Mazmeita beigs profesionālo skolu Smiltēnē, bet kur atradīs darbu? Tagad piepelnās Rīgā, strādājot ēdināšanas uzņēmumos. Nu negrib jaunie arī lieku reizi muguru palocīt. Melleņu mežā vai cik, bet lasīt negribas. Labāk sēdēt ar mobilajiem telefoniem rokās un pie datora.

Piemiņa

Bija ieredzēta un iecienīta ģimene

Pašvaldības ceļš Plēsums - Toki - Keiba pie Tilžas kapiem nogriežas pa labi. Kapos apbedīta aptiekāru NOVIKU ģimene, kas bijusi apkārtējo ļaužu ieredzēta un iecienīta. Noviku ģimenes atdusas vieta ir sakopta, kaut arī dzīvs nav palicis neviens piederīgais. Par Novikiem atmiņās dalās tilžēniete VERONIKA ZELČA.

Noviku ģimene Tilžas pagastā bija ienācēji. Atnākot dzīvot, viņi iegādājās ēku tagadējā Brīvības ielā un uzsāka savu kopējo ģimenes biznesu, kā tagad teiktu, jau pirmās Latvijas brīvvalsts laikā uzturēja aptieku, paši izgatavoja zāles. Ģimene bija ļoti inteliģenta. Līdz Otrā pasaules kara beigām, kad varu pārņēma padomju režīms, ģimenē bija arī mājalpotāja, kura, varai mainoties, palika dzīvot šai ģimenē kā draugs. Otrā pasaules kara laikā Novika ārstējusi gan vienas, gan otras puses partizānus un to darījusi tik manīgi, ka nav izsūkusi aizdomas uz sevi ne no vienas lielvaras puses. Ģimenē vecākiem, jau esot vēlos gados, piedzīmusi meita Irēna, kura mirusi un apglabāta nepilngadīga (Iesvētību tērpā). Mirusi jauna, pašiem vecākiem par lielu pārdzīvojumu, meitu nav izdevies glābt. Nāves iemesls pavisam nejauss, - braucot ar velosipēdu, meitene stipri sasvīdusi un padzērusies aukstu pienu.

Novikas kundze vienmēr cienījusi pieklājīgus, audzinātus un inteliģentus cilvēkus. Arī pircējiem, kuri iegriezušies pēc zālēm, prasījusi labas uzvedības normas. Arī pati vienmēr, pasniedzot zāles, paklanījusies. Padomju gados bijusi ieredzēta un cienīta, sēdējusi visos prezidijos un sieviešu komitejās. Bet tad, kad viņa nomirusi, šai padomju inteliģencei ticis aizliegts ierasties bērēs, jo Novikas kundze, kā to Tilžā dēvējuši cilvēki visos laikos, ir vēlējusies, lai viņu apglabā ar mācītāja svētību. Tilžas katoļu baznīcā ir atrodami Novikas kundzes dāvinātie svečturi.

Noviku ģimene arī paši uz vietas izgatavojuši zāles. V.Zelča savā atmiņu stāstā piemin, ka arī Tilžas internātpamatskolas skolēniem jau padomju varas gados viņa gatavojusi zāles ar nosaukumu 'Nervins', kas gatavotas no dabas materiāliem - baldriāna un citām zālītēm.

Lucija Novika dzimusi 1902.gadā 15.decembrī Rīgā, pratusi krievu, poļu, vācu un latīņu valodas, pārzinājusi dabas zāļu ārstniecības metodes. 1980.gada 26.decembrī Lucija Novika aizgājusi mūžībā. Viņas vīrs Pēteris Noviks dzimis 1881.gadā 20.februārī Bērzpils pagasta Pelerijās. Beidzis Tartu universitāti, strādājis Maskavā un Krimā, farmaceita gaitas uzsācis Pēterburgā. P.Noviks pārvaldīja krievu, poļu, vācu un latīņu valodas. Viņš miris 1961.gada 11.martā.



Noviku ģimenes kaps. Noviku ģimenes kapa plāksnē redzams jaunas meitenes attēls iesvētību tērpā, kas ir pāragri mirusi meita Irēna.

Apsveicam!

Viss sākās ar aicinājumu uz kino



“Mums bija fantastiskas kāzas – tieši tādas, par kādām abi sapņojām,” teic bijušais viņcēnietis Kaspars Vilkašs, kurš ar savu izredzēto – anglieti Samantu Hemstoku (Hemstock) - gredzenus mija un “Jā” vārdu viens otram teica 25.jūnijā Donkasteras St. George Minster baznīcā Lielbritānijā.

Kaspars Lielbritāniju par savām otrajām mājām sauc jau divpadsmit gadus, un arī nākamo sievu viņš satika tieši tur. Tas notika pirms sešiem gadiem kādā naktsklubā. Kaspars ar draugiem atnāca padejot un daudzo kluba apmeklētāju pūlī pamanīja burvīgo Samantu, kura jaunajam puisim iepatikās jau no pirmā acu skatiņa. “Man viņa dikti simpātizēja. Pajautātu, vai Samanta neatteiktos ar mani aiziet uz kino. Viņa piekrita, un tā arī viss sākās. No mūsu pirmās tikšanās reizes līdz kāzu dienai pagājuši seši gadi, no kuriem piecus jau dzīvojam kopā,” stāsta Kaspars.

Lai arī Latvijā bijusi vien trīs reizes, topošā līgava vienmēr ar lielu interesi centusies izziņāt latviskās tradīcijas un kultūru. Arī Samantas un Kaspars kāzas iesākās latviskā garā – ar ligošanu 23.jūnija vakarā, kurā piedalījās uz kāzām atbraukšie ciemiņi no Kaspars dzimtas. Bet pavisam ar jauno pāri viņu īpašajā dienā priekā un emocijās dalījās 140 ciemiņi no Latvijas, Krievijas, Amerikas, Jamaikas, Zambijas, Pakistānas un, protams, arī Anglijas. Svinīgais pasākums notika klasiskā angļu stilā, bet ar dažām latviskām tradīcijām, kā, piemēram, kāzu vārtiem, vecāku pasniegto maizi un sāli, *tošu* uzsaukšanu. Neizpalika arī līgavas nešana pa uzklātu dvieli, zem kura nolikts šķīvis, un ģimenē gaidāmo mazuļu skaitīšana pēc sasistajām šķīvja lauskām. Spriežot pēc redzētā, klātesošajiem bija skaidrs, - Kasparsam un Samantai bērnu būs daudz, kas izraisīja īpaši skaļas un neviltoņas viesu ovācijas.

“Kāzās viesus priecēja grieķu ģitārists, *streetdance* šovs, *beatbox*. Dziedājām un dejojām līdz pat rīta ausmiņai,” atminoties savu skaistāko dzīves dienu, teic Kaspars un Samanta. Taču visīpašāko pārsteigumu savā baltajā dienā jaunajam vīram sagādāja tieši Samanta, pierādot sen zināmo patiesību – ja cilvēks mīl, tad otra dēļ viņš gatavs uz visu. Samanta mīloto iepriecināja ar īpaši iestudētu deju kopā ar milzīgu čūsku, no kurām viņai ir paniskas bailes. Taču mīlestība dara brīnumus, un ar savu skaisto priekšnesumu, kas nepalika nenovērtēts, Samanta to vēlreiz apliecināja. Jau nākamajā dienā pēc tam, kad oficiāli bija kļuvuši par vīru un sievu, jaunlaulātie devās medusmēneša ceļojumā uz Meksiku, kur guva daudz jauku iespaidu un emociju.

Pēc atgriešanās mājās Anglijā Kaspars un Samanta turpina ierastās ikdienas gaitas - Kaspars ir profesionāls *streetdance* deju skolotājs un treneris, savukārt Samanta strādā par sociālo pedagogu skolā. Apmēram pilns Kaspars kopā ar jauno sieviņu solās nākamgad februārī atbraukt uz Viļaku, lai apsveiktu tēvu 60 gadu jubilejā, taču līdz tam laikam viņi noteikti izbaudīs savu jauno attiecību statusu un to, cik labi ir būt vīram un sievai!



Jaundzimušie

Vēl dzimuši:

1.augustā pulksten 2.42 piedzima puika. Svārs - 3,590kg, garums 55cm. Puisēna mamma Kristīne Ancāne dzīvo Rīgā.

4.augustā pulksten 2.07 piedzima meitenīte. Svārs - 2,305kg, garums 50cm. Meitenītes mamma Irīsa Markova dzīvo Rankas pagastā.

4.augustā pulksten 7.10 piedzima meitenīte. Svārs - 3,625kg, garums 56cm. Meitenītes mamma Dana Kokoreviča dzīvo Balvos.

6.augustā pulksten 1.48 piedzima puika. Svārs - 4,180kg, garums 57cm. Puisēna mamma Evija Janevica dzīvo Bērzpils pagastā.

Iveiciens augusta jubilatāriem cienījamā vecumā!

102 GADOS
Baltinavas novadā
Valentīna Ločmele

95 GADOS
Baltinavas novadā
Mateušs Gabrāns

94 GADOS
Bērzpils pagastā
Pēteris Pokrotnieks

93 GADOS
Baltinavas novadā
Ilze Gabrāne

92 GADOS
Bērzpils pagastā
Pēteris Mārtužs

91 GADĀ
Baltinavas novadā
Sofija Gabranova
Šķilbēnu pagastā
Helēna Kuļša

90 GADOS
Bērzpils pagastā
Anna Kalve
Medņevas pagastā
Anele Čugure

89 GADOS
Susāju pagastā
Lucija Logina
Viļakas pilsētā
Leontīna Maksimova

88 GADOS
Balvu pagastā
Adele Eidaka
Bērzkalnes pagastā
Tatjana Fedotova
Medņevas pagastā
Anna Čukule

87 GADOS
Kubulu pagastā
Sofija Keiša
Susāju pagastā
Antoņina Kokoreviča
Šķilbēnu pagastā
Jāzeps Pužulis
Pansionātā
Adele Žirnija

86 GADOS
Baltinavas novadā
Anna Ločmele
Kubulu pagastā
Lūcija Tušinska
Žiguru pagastā

Leokādija Jeromanova

85 GADOS
Tilžas pagastā
Kārlis Miza
Virģinija Pičukāne
Vecumu pagastā
Evģenija Borisova
Pansionātā
Zenta Gruzija

84 GADOS
Briežuciema pagastā
Stefānija Ločmele
Šķilbēnu pagastā
Stefānija Slišāne
Vecumu pagastā
Lūcija Locāne
Žiguru pagastā
Vera Skomorohina
Viļakas pilsētā
Jadviga Kokoreviča
Pansionātā
Edmunds Castrovs

83 GADOS
Balvu pagastā
Zinaida Ljovva
Tilžas pagastā
Leontīna Zelča

Vīksnas pagastā
Antoņina Bērziņa

82 GADOS
Baltinavas novadā
Domeniks Keišs
Balvu pagastā
Veronika Pokšane
Kubulu pagastā
Ivāns Aleksandrovs
Medņevas pagastā
Helēna Supe
Tilžas pagastā
Aldonija Jansone
Šķilbēnu pagastā
Klementina Krakope
Antons Naglis
Jānis Slišāns
Pansionātā
Zigfrīda Sprudzāne

81 GADĀ
Balvu pagastā
Zanda Oplučāne
Bērzpils pagastā
Aina Baranovska
Briežuciema pagastā
Marija Cibule
Vīksnas pagastā
Genovefa Grigoroviča



Žiguru pagastā
Viktors Ignatjevs
Irēna Putnāne

80 GADOS
Baltinavas novadā
Juris Ločmelis
Vasīlijs Petrovs
Bērzkalnes pagastā
Marija Turonoka
Briežuciema pagastā
Marija Sutugova
Kubulu pagastā
Leontīna Keiša
Tilžas pagastā
Nelliņa Zelča
Vecumu pagastā
Marija Svātiņa

Ikdiena

Vai tiešām skaitīs ruļļus un arī ragus

Jautājums, - kā jums šosezon izdodas novākt ražu, lauksaimniekus tracina. Ne velti kāds biškapis izteica pat salīdzinājumu ar bitēm, jo tās arī dusmojas, kad nevar normāli strādāt. Ielīgušo lietavu dēļ graudu kulšana daudzviet līdz šim nebija pat sākusies, citur buksē un stāv uz vietas. Ja vasaras pirmajā pusē izskanēja iepriecinošas prognozes par labo ražu, kas briest, tagad skaidrs, ka būs lieli zudumi un slikta graudu kvalitāte.

Ķer dienas un strādā, cik jaudas

Ko par tādu ražas sezonu saka laukos? Cenšas uzņemt ar izpratni un priecājas par katru bezlietus dienu, steigot padarīt maksimāli daudz. ANDRIS ĶERĀNS Balvu pagastā vienrīt kolēģiem priecīgi teicis, ka vismaz auzu sēklas tiesu viņam jau izdevies sarūpēt. *Noķertas* bezlietus dienas un arī mitruma procentos auzām iepriecinošs – tikai 15%. Bet ziemājus nāksies ieart augsnē, jo graudi sadīga vārpās. Protams, vēl jau ir cerība uz septembri. Ja lietavas mitēsies, kādu daļu lopbarības varēs ievākt, varēs iebraukt arī graudu laukos. Ja daba neapžēlosies, taisnība būs tiem, kuri lēš: skaitīs ruļļus un ragus. Cik daudz būs pirmo, tik zināsim arī lopus atstāt, jo visiem ganāmpulka lopiem palikšanas diemžēl nebūs. Arī Andra lauku saimniecībā aizvadītās nedēļas nogalē lopbarība bija sarūpēta tikai pusei.

Vai ir kāds skaidrojums šī gada dikti slapjajai vasarai, kādas piedzīvotas ne pārāk bieži? Andris Ķerāns saka, ka sarunā ar kādu padzīvojušu agronomu saklausījis atziņu, ka tur nekas nav līdzams, jo vienkārši kādā laika posmā iegādās tā saucamais “garais gads”, ko dēvē par “bada gadu”. Raža ir izaugusi, bet novākt nevar. Iespējams, tāds gads mums iegādījies tieši šogad. Ļaudis atceras, ka arī agrākajos laikos ne reizi vien siens ar grābekļiem vāktis vēl septembrī, staigājot pa izmirkušu pļavu.

Brīnišķīgi tupeņi un sīpoli

Un tomēr ne visi laukos šogad sūrojas par ražu un laiku. Rugāju novada Upatniekos savā piemājas saimniecībā kartupeļus novāca ILUTA BRIEDE. Tiesa, ar tehniku arī šajā lauciņā vagas atart nevar, tāpēc viņa palīgā ņēmusi kapli un rušīna ar rokām. Protams, tas ir gausāk un grūtāk, bet viss ir padarāms. Tupeņu raža vienkārši brīnišķīga – tikpat kā neesot mazo bumbuļu, vairums ir lieli un sēklas kartupeļi. Tos lasa un saber kaudzē, lai apžāvējas. Pēc pāris nedēļām visus tupeņus vēlreiz pārslās un nesīs uz pagrabu. Ģimenei ir mērķis kartupeļus priekšdienās audzēt arī lielākās platībās, lai nodotu cietes pārstrādei. Saimniecībā ir arī 15 aitas. Dzīvniekiem sienu pietiks, jo to viņi sagatavoja jau pirms Jāņiem, kad āboliņš sāka ziedēt, tāpēc tagad nav arī krenķu par lietaino laiku. Iluta vienkārši nosaka: “Mums ir pieredze, ka lopbarība jāsāk gādāt jau pirms Jāņiem.”

Tad nu gan bija skats

Garlaicīgas dienas nezina arī citā Rugāju novada lauku sētā “Baķi”, kur saimnieki rūpējas par vairāk nekā 100 Latvijas tumšgalves šķirnes aitām, arī kazām un trušiem. Kas jaunāks viņu dzīvē?

Saimnieki atklāj, ka, īstenojot projektu, iegādātas vairākas ikdienas darbam noderīgas lietas. Traktoram sarūpēta jauna hidraulika, ar kuras palīdzību var pārvietot barības ruļļus un citu vedamo. Mājas pagalmā stāv jauna piekabe, domāta dzīvnieku pārvadāšanai, no Rīgas pārvestas sētiņas aitām, ir arī jauns zāles pļaujamašīna. Jaunums vēl tas, ka dzīvnieku fermā uzstādītas vairākas novērošanas kameras. Tas nozīmē, ka nākamajā jēru skriešanas laikā saimniekiem naktīs bez vajadzības nevajadzēs celties, lai ietu apskatīt aitu mātes, - šim procesam kūtī viņi sekos līdzī savā datorā. Dzīve patiešām iet uz priekšu, - piekrit AIVARS un MĀRA BAĶI. Protams, pietiek arī problēmu. Saimnieki raizējas par nepietiekamām pļavu platībām, tādēļ aitas nākas atstāt arī vairāku kilometru attālumā no mājas. Pārvedis tās septembra beigās, kad sētā ieradīsies aitu cirpēji. Vēl nav sagādāts viss vajadzīgais sienu ruļļu skaits – vajag vēl kādus 100 ruļļus. Protams, ļoti cer uz labu laiku, lai šis darbs izdotos.

Uz “Baķu” apskates saimniecību ar novada domes ziņu uzstādīta norāde. Par to saimnieki priecīgi, jo viņiem patik

Nokrišņu daudzums, kas līdz šim lijis, lauksaimniekiem bijis katastrofāls. Katru bezlietus dienu viņi izmanto, cik vien intensīvi var, ražas vai lopbarības ievākšanai.



Liela palīdzība. Evelina būs pirmklasniece. Mammai Ilutai Briedei viņa ir liela palīdzība, jo šovasar, piemēram, izravēja visas sīpolu vagas. Ne tikai kartupeļi, arī sīpoli šogad piemājas saimniecībā saauguši vareni.



Atvieglos zāles pļaušanu. Aivars Baķis priecājas, ka turpmāk zāles applaušana ap māju viņam veiksies ātrāk un labāk.



Graudu placinātājs. Ar šo agregātu saimniecībā “Baķi” turpmāk pārstrādās graudus, nodrošinot aitām pilnvērtīgu barības izmantošanu.



Kur var, tur strādā. Pārlietā mitruma dēļ kombaini uz lauka grimst un buksē. Uz lauka buksē arī piekabe, ar kurām jāved graudi. Laika apstākļi ietekmējuši arī pašu ražu, jo būtiski vairojusies nezāļu izplatība, tas savukārt ietekmē ražas kvalitāti.

Lappusi sagatavoja M.Sprudzāne

Informē Robežsardze

No sacensībām pārved medaļas

Ši gada 12. un 13. augustā Valsts robežsardzes koledžā norisinājās XI Starptautiskās dienesta suņu biatlona sacensības "Latvija 2016", kurās godalgotas vietas guva arī VRS Viļakas pārvaldes kinologi.

XI Starptautiskajās dienesta suņu biatlona sacensībās "Latvija 2016" piedalījās kinologi ar dienesta suņiem gan no Latvijas Valsts tiesībsargājošajām organizācijām - Valsts robežsardzes, VID Muitas pārvaldes, Ieslodzījuma vietu pārvaldes, Valsts policijas, gan ārvalstu kolēģi - Baltkrievijas Robežapsardzības komitejas kinologi un Moldovas Republikas Robežpolicijas kinologi. Šogad ļoti lielu aktivitāti izrādīja civilie suņu sporta cienītāji ar saviem četrkājainajiem draugiem.

Kopumā sacensībās "Profesionālajā klasē A" un "Profesionālajā klasē B" startēja 30 kinologi ar dienesta suņiem,



Foto - no personīgā arhīva

Nebija viegli. Sacensību laikā kinologiem un suņiem bija jāpārvar visdažādākie šķēršļi, tostarp jāskrien pa dubļainu, ar ūdeni pildītu grāvi, ko veiksmīgi pārvarēja arī kaprālis J. Circens un viņa četrkājainais audzēknis Rokers.

savukārt "Tautas klasē A" un "Tautas klasē B" piedalījās 49 civilie suņu sporta cienītāji.

"Profesionālajā klasē B" individuālajā vērtējumā aiz VID Muitas pārvaldes Muitas majora Valda Bikovska ar dienesta suni Prado, kuri izcīnīja 1. vietu, 2. vietā ierindojās VRS Viļakas pārvaldes Šķilbēnu RSN inspektors (kinologs) virsniekvietnieks Dainis Razminovičs ar dienesta suni Taiger, bet 3. vietā - VRS Viļakas pārvaldes Šķilbēnu RSN inspektors (kinologs) kaprālis Jānis Circens ar dienesta suni Roker. Savukārt "Profesionālajā klasē B" komandu vērtējumā Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes kinologu izlases komanda izcīnīja 1. vietu, atstājot aiz sevis VID Muitas pārvaldes kinologu izlases komandu un Valsts policijas Rīgas reģionālās pārvaldes Patruļpolicijas pārvaldes Kinologu nodaļas kinologu izlases komandu.



Foto - no personīgā arhīva

Priecājas par panākumiem. J. Circens (no kreisās) un D. Razminovičs (no labās) gandarīti par iegūtajiem apbalvojumiem, jo to pamatā ir pamatīgs ikdienas darbs.

Tiesas kalendārs

Rēzeknes tiesas Balvos kalendārs septembrī

Laiks	Dalībnieki	Būtība	Tiesneši
2. septembrī	10.00 Jevgeņijs Saveljevs KL 175.p.3.d.; KL 180.p.1.d.	- zādzība, krāpšana vai piesavināšanās nelielā apmērā	Simona Gmireka
2. septembrī	11.00 Ivans Kozirevs KL 274.p.2.d.; KL 180.p.1.d.; KL 193-1.p.1.d.; KL 193 - 1.p.2.d.	- dokumenta vai zīmoga nolaupīšana, kas izdarīta mantkārīgā nolūkā vai radijās būtisku kaitējumu; zādzība; datu iegūšana, kas ļauj nelikumīgi izmantot finanšu instrumentu; programmatūras vai iekārtas izgatavošana vai pielāgošana nelikumīgām darbībām ar finanšu instrumentiem	Simona Gmireka
2. septembrī	12.00 Artūrs Ūzuls, Raitis Frančenko; Viktors Fjodorovs KL - 175.p.3.d.	- zādzība, iekļūstot telpā	Simona Gmireka
5. septembrī	9.30 Dainis Jeromāns - KL 262.p.1.d.	- transportlīdzekļa vadīšana reibumā	Simona Gmireka
5. septembrī	10.00 Ēvalds Matvejevs, Edgars Matvejevs KL 231.p.2.d.; KL 126.p.2.d. 3.p.	- huligānisms grupā; tiši vidēja smaguma miesas bojājumu nodarīšana peronu grupā	Simona Gmireka
8. septembrī	9.30 Rinalds Božs	- soda izpildes lieta	Simona Gmireka
8. septembrī	10.00 Anatolijs Bistrovs KL 180.p.1.d.	- zādzība, krāpšana vai piesavināšanās	Simona Gmireka
8. septembrī	12.00 Saulius Kaminas KL 323.p.1.d.	- kukuļošana	Simona Gmireka
8. septembrī	15.00 Vitālijs Jankelāns	- soda izpildes lieta	Simona Gmireka
15. septembrī	10.00 Igors Mortuļovs KL 221.p.- 2.p. 2.d.	- nelikumīga alkoholisko dzērienu izgatavošana, glabāšana vai pārvietošana lielā apmērā vai grupā	Simona Gmireka
15. septembrī	11.30 Aleksandrs Leščenko KL 221.- 2.p. 1.d.	- nelikumīga alkoholisko dzērienu izgatavošana, glabāšana vai pārvietošana atkārtoti gada laikā	Simona Gmireka
19. septembrī	10.00 Guntars Ākuls KL 231.p.2.d.	- huligānisms	Simona Gmireka
21. septembrī	10.00	- informācija nav izpaužama - slēgtā tiesas sēde	Simona Gmireka
23. septembrī	10.00	- informācija nav izpaužama - slēgtā tiesas sēde	Simona Gmireka
26. septembrī	10.00 Valdis Skujiņš, Artūrs Terentjevs KL 185.p.1.d.; KL 143.p.1.d.	- svešas mantas iznīcināšana vai bojāšana; nelikumīga iekļūšana dzīvoklī	Simona Gmireka Simona Gmireka
26. septembrī	11.00 Māris Kokorevičs	- soda izpildes lieta	Simona Gmireka
26. septembrī	13.00 Vjačeslavs Golubevs KL 180.p.1.d.	- zādzība, krāpšana vai piesavināšanās nelielā apmērā	Simona Gmireka
27. septembrī	10.00 Jānis Kravalis KL 130.p.2.d.	- tiša viegla miesas bojājuma nodarīšana	Simona Gmireka

Civillietas. Septembrī Rēzeknes tiesā Balvos paredzēts izskatīt civillietas, kas vairumā gadījumu būs maza apmēra prasības par naudas piedziņu, kā arī maza apmēra prasības par uzturliedzēkļu piedziņu, parāda piedziņu, darba algas, komandējuma izdevumu kompensācijas piedziņu, zaudējumu piedziņu, ceļa servitūta nodibināšanu un morālā kaitējuma piedziņu. 12 no tām izskatīs slēgtajās tiesas sēdēs, par kurām informācija nav izpaužama.

Informē policija

Avārijās cieš cilvēki

Valsts policijas Latgales reģiona pārvalde ziņo, ka no 22. līdz 28. augustam VP Latgales reģiona pārvaldes Balvu iecirkņa policisti sastādījuši četrus administratīvā pārkāpuma protokolus par atrašanos sabiedriskā vietā alkohola reibumā, devušies palīgā risināt deviņus sadzīves konfliktus. Šajā laika periodā notikušas divas smagas autoavārijas, kurās cietuši cilvēki, kā arī trīs transportlīdzekļu vadītāji sēdušies pie stūres reibumā (viens no tiem vadīja automašīnu).

Uz riteņa - dzērumā

19. augustā Balvu novada Briežuciema pagastā 1965. gadā dzimis vīrietis brauca ar velosipēdu 2,18 promiņu lielā alkohola reibumā.

Sabiedriskā vietā - alkohola reibumā

21. augustā Balvos 1987. gadā dzimis vīrietis sabiedriskā vietā atradās 3,18 promiņu alkohola reibumā. Tajā pašā dienā Balvos atkārtoti gada laikā 1989. gadā dzimis vīrietis atradās sabiedriskā vietā alkohola reibumā (2,67 promiļes). Sastādīti administratīvā pārkāpuma protokoli.

Saliec ceļa zīmi

21. augustā Balvos 1995. gadā dzimis vīrietis, huligānisku motīvu vadīts, nolieca ceļa zīmi.

Brauc dzērumā, bez tiesībām

21. augustā Balvu novada Kubulu pagastā 1985. gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu "Audi", atrodoties alkohola reibumā (0,975 promiļes), bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām.

Sasitas, nokrītot no velosipēda

23. augustā 2002. gadā dzimis pusaudzis Balvos, vizinoties ar velosipēdu, nokrita un guva traumas. Pēc ārsta apmeklējuma viņš nogādāts mājās.

Slimnīcā atrod maisījumus ar baltu vielu

25. augustā Balvu slimnīcas uzņemšanas nodaļā uz grīdas atrasti maisījumi ar pulveri baltā krāsā. Nozīmēta ekspertīze, lai noskaidrotu vielas sastāvu. Uzsākts kriminālprocess.

Noformē kredītu uz sveša vārda

25. augustā policija saņēma informāciju, ka no Balvu novada dzīvojoša 1966. gadā dzimuša vīrieša bankas kredītkartes nozagta nauda, kā arī uz vīrieša vārda bez viņa ziņas nelikumīgi noformētas vairākas kredītsaistības.

Sabiedriskā vietā - alkohola reibumā

26. augustā Balvos 1979. gadā dzimis vīrietis atradās sabiedriskā vietā alkohola reibumā (3,22 promiļes).

27. augusta naktī 1992. gadā dzimis vīrietis atradās sabiedriskā vietā 2,44 promiņu alkohola reibumā. Sastādīti administratīvā pārkāpuma protokoli.

Par katru cenu grib sabojāt pieminekli

25. augustā policija saņēma informāciju, ka naktī kāda persona, huligānisku motīvu vadīta, sabojājusi Otrā pasaules kara partizānu pieminekļa uzrakstu Viļakas skvērā. Policija noskaidroja iespējamo vainīgo, kas izrādījās kāds 1963. gadā dzimis vīrietis. 27. augustā Viļakas skvērā huligāns atkārtoti mēģināja bojāt šo pieminekli. Notiek izmeklēšana.

Avārijā bojā iet cilvēks

27. augustā 1972. gadā dzimis vīrietis, vadot automašīnu "Citroen" Balvu novada Vectilžas pagastā pa ceļu Tīnūži - Rugāji, neizvēlējās drošu braukšanas ātrumu, nobrauca no ceļa braucamās daļas un apgāzās. Automašīnas vadītājs gāja bojā negadījuma vietā, bet pasažieris, 1993. gadā dzimis vīrietis, ar dažādām traumām nogādāts medicīnas iestādē. Uzsākts kriminālprocess, nozīmēta ekspertīze, lai noskaidrotu, vai autovadītājs bija lietojis apreibinošas vielas.

Brauc dzērumā

28. augustā Balvu novada Balvu pagastā, atrodoties 0,6 promiņu alkohola reibumā, mopēdu vadīja 1984. gadā dzimis vīrietis. Tajā pašā dienā šāda veida pārkāpumu izdarīja 1984. gadā dzimis vīrietis, kurš pa Balviem pārvietošās ar velosipēdu 0,98 promiņu reibumā.

Informē VID

Jākrāj bērnu interešu izglītības attaisnojuma dokumenti

VID aicina krāt bērnu interešu izglītības attaisnojuma dokumentus par 2016.gadu; iesniegšana no 2017.gada 1.marta.

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) informē, ka līdz ar izmaiņām likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" ir noteikts vēl viens attaisnoto izdevumu veids – bērnu interešu izglītība. Tas nozīmē, ka, sākot ar 2017.gadu, iesniedzot Gada ienākumu deklarāciju, nodokļu maksātāji varēs atgūt daļu pārmaksātā iedzīvotāju ienākuma nodokļa arī no tās summas, kas šogad būs samaksāta par bērnu interešu izglītību.

Tādēļ VID aicina vecākus vai citus ģimenes locekļus, maksājot par bērnu interešu izglītību, jau šogad uzkrāt un saglabāt maksājumus apliecinātos dokumentus – čekus, kvītis, internetbankas izdrukas u.tml. Maksājumu apliecināšanā dokumentā obligāti jābūt norādītam fiziskās personas vai viņa ģimenes locekļa vārdam, uzvārdam un personas kodam, kā arī maksājuma mērķim – attaisnoto izdevumu veidam (pulciņa nosaukumam).

Gada ienākumu deklarāciju kopā ar attaisnojuma dokumentiem jāiesniedz tam vecākam, kurš ir iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātājs un kura personas dati norādīti maksājumu apliecināšanā dokumentā, norēķinoties par interešu izglītību.

Nodokļa atmaksas pienākums par tiem pulciņiem, ko piedāvā izglītības iestāde, kā arī par pulciņiem, ko piedāvā cita juridiska vai fiziska persona, kas nav reģistrēta Izglītības iestāžu reģistrā, taču tai ir pašvaldības izsniegta speciāla licence pulciņa darbībai.

Informācija par to, vai konkrētā pulciņa organizētājs ir izglītības iestāde, pieejama Izglītības iestāžu reģistrā - <https://viis.lv>. Savukārt par pašvaldības izsniegtajām licencēm ir jāinteresējas attiecīgajā pašvaldībā, piemēram, Rīgas pašvaldības interešu izglītības programmu īstenotājiem izsniegtās licences ir pieejamas elektroniskā veidā, portālā www.e-skola.lv.

Atgādinām, ka attaisnotajos izdevumos par visu veidu izglītību (tajā skaitā, interešu izglītību) un ārstnieciskajiem pakalpojumiem ietveramo izdevumu kopējā summa par vienu bērnu 2016. gadā ir 215 eiro. No samaksātā 2017.gadā varēs saņemt nodokļa pārmaksu 23% apmērā. Ja par minētajiem izdevumiem gada laikā samaksātā summa būs lielāka par 215 eiro, izdevumu pārsnieguma daļu var pārceļt uz nākamajiem pieciem gadiem. Iesniedzot Gada ienākumu deklarāciju elektroniski, izmantojot VID elektroniskā deklarēšanās sistēmu, summas atlikums tiek aprēķināts un pārceļas automātiski.

Jautājumu vai neskaidrību gadījumā iedzīvotāji var zvanīt uz VID Nodokļu un muitas informatīvo tālruni 67120000, vērsties ar jautājumiem jebkurā VID klientu apkalpošanas centrā, kā arī uzdot jautājumus rakstiski VID mājaslapā www.vid.gov.lv, sadaļā *Kontakti/ Uzdot jautājumu VID*.

Informē Zemkopības ministrija

Grozījumi Veterinārmedicīnas likumā nodrošinās suņu apzīmēšanu ar mikroshēmu un reģistrāciju datu bāzē

Lai nodrošinātu, ka visi suņi būtu reģistrēti Lauksaimniecības datu centra (LDC) valsts vienotajā mājas (istabas) dzīvnieku datu bāzē un padarītu pieejamā suņu apzīmēšanas un reģistrēšanas pakalpojumu iedzīvotājiem, 23.augustā apstiprināja Zemkopības ministrijas sagatavotos grozījumus Veterinārmedicīnas likumā.

Suņu apzīmēšanas ar mikroshēmu un reģistrēšanas pakalpojums pie praktizējoša veterinārārsta ir noteikts pēc brīvā tirgus cenām un ir komercpakalpojums. Pilsētās praktizējošo veterinārārstu pakalpojumi plaši pieejami un suņu īpašniekiem ir iespēja izvēlēties lētāko no piedāvātajiem pakalpojumiem. Savukārt lauku rajonos bieži vien konkrētā teritorijā pieejams tikai viens praktizējošs veterinārārsts. Lai veicinātu pakalpojuma pieejamību, nepieciešams samazināt pakalpojuma izmaksas un paplašināt to personu loku, kuras var veikt obligāto suņu apzīmēšanu ar mikroshēmu un reģistrēšanu LDC datu bāzē.

Tādēļ likumprojekts paredz, ka pēc likuma stāšanās spēkā suņu apzīmēšanu un reģistrēšanu līdztekus veterinārārstiem varēs veikt arī Pārtikas un veterinārā dienesta (PVD) valsts vecākie inspektori un valsts inspektori valsts uzraudzības un kontroles laikā, kā arī normatīvajos aktos noteiktā kārtībā apmācītas personas, kurām ir līgums ar dzīvnieku patversmi.

PVD valsts vecākiem inspektoriem un valsts inspektoriem, kuri apzīmēs suņus, ir izglītība veterinārmedicīnā, tāpēc nebūs nepieciešama šo personu papildu izglītošana. Savukārt apmācītai personai būs jābūt vismaz ar vidējo izglītību, un apmācības suņu apzīmēšanā un reģistrācijā nodrošinās SIA "Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centrs". Izdevumus, kas saistīti ar apmācību, segs pati apmācāmā persona.

Apmācītās personas varēs apzīmēt un reģistrēt bezsaimnieka, t.i., dzīvnieku patversmes suņus, kā arī īpašnieku suņus gan dzīvnieku patversmē, gan suņa turēšanas vietā, gan izbraukumu akcijās iepriekš izziņotās vietās. Obligāta prasība apmācītām personām - līgumiskas attiecības ar PVD reģistrētu dzīvnieku patversmi.

Dzīvnieku patversmes ir tieši ieinteresētas slēgt līgumus ar

apmācītām personām un izsniegt tām mikroshēmas, jo mikroshēmas izmaksas ir nesalīdzināmi lētākas nekā anonīmi pamesta suņa izķeršanas, izmitināšanas, aprūpes, vismaz 14 dienu uzturēšanas un eitanāzijas izmaksas.

PVD valsts vecākie inspektori, valsts inspektori un apmācītās personas apzīmēs un reģistrēs suni datu bāzē, bet šīs personas nenodarbosies ar lolojumdzīvnieku pasu izsniegšanu un vakcināciju pret trakumsērgu. Šis pienākums, tāpat kā līdz šim, būs praktizējošu veterinārārstu kompetencē.

Saistībā ar likumprojektu nepieciešams izstrādāt jaunus MK noteikumus, kas nosaka kvalifikācijas prasības personai, kura veic suņu apzīmēšanu, tās pienākumus, apmācīto personu reģistrācijas un reģistrācijas anulēšanas kārtību, kā arī mācību programmas saturu un apmācības kārtību.

Tāpat paredzēts veikt grozījumus Ministru kabineta 2013.gada 8.oktobra noteikumos Nr.1083 "Kārtība, kādā veicama samaksa par Pārtikas un veterinārā dienesta valsts uzraudzības un kontroles darbībām un maksas pakalpojumiem", nosakot maksu par suņa apzīmēšanu, jo par suņa reģistrāciju maksa jau ir noteikta Ministru kabineta 2013.gada 17.septembra noteikumos Nr.880 "Lauksaimniecības datu centra publisko maksas pakalpojumu cenrādīs".

Grozījumi nepieciešami arī Ministru kabineta 2011.gada 21.jūnija noteikumos Nr.491 "Mājas (istabas) dzīvnieku reģistrācijas kārtība", nosakot, ka suņu apzīmēšana un reģistrācija datu centra datu bāzē ir atļauta PVD valsts vecākajiem inspektoriem un valsts inspektoriem, kā arī apmācītām personām, kurām ir līgums ar dzīvnieku patversmi.

Likumprojekts "Grozījumi Veterinārmedicīnas likumā" stāsies spēkā pēc tā apstiprināšanas Saeimā un publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

Zemkopības ministrija aicina suņu īpašniekus neatlikt suņa apzīmēšanu ar mikroshēmu un reģistrāciju uz pēdējo brīdi, bet jau laikus meklēt iespējas, kā nodrošināt savu mīluļa apzīmēšanu un reģistrēšanu vienotajā datu bāzē līdz 2017.gada 1.janvārim. Arī ar neskaidrajiem jautājumiem suņu īpašnieki aicināti vērsties Zemkopības ministrijā.

Palīdzēs grūtībās nonākušajiem lauksaimniekiem pārorientēties uz citu saimniekošanas veidu

Valdība atbalstīja Zemkopības ministrijas (ZM) sagatavotos grozījumus noteikumos, kas nosaka atbalsta piešķiršanas kārtību pasākumā "Lauku saimniecību modernizācija".

Izmaiņas noteikumos sagatavotas, lai rastu iespēju piena lopkopības un cūkkopības nozarēs grūtībās nonākušajiem lauksaimniekiem pārorientēties uz citu saimniekošanas veidu.

Ņemot vērā pašreizējo sarežģīto situāciju lauksaimniecības jomā, īpaši piena un cūkkopības sektorā, kādu patlaban piedzīvo Latvijas lauksaimnieki, kurus skāruši citu valstu noteiktie importa ierobežojumi un kuriem bijuši lieli ieguldījumi saimniecību uzlabošanā, īstenojot projektus Latvijas Lauku attīstības programmas 2007.–2013. gadam (LAP) pasākumos, nepieciešami risinājumi šo saimniecību iespējām pārorientēties uz citu saimniekošanas veidu.

Noteikumos tiek precizēts projekta uzraudzības laiks projektiem, kas iesniegti LAP pasākumā "Lauku saimniecību modernizācija" piena liellopu un cūkkopības nozarē. Izmaiņas atbalsta piešķiršanas kārtībā nosaka, ka minētajās nozarēs

iesniegtajiem projektiem piecu gadu uzraudzības periods sākas pēc lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanu (iepriekš - pēc pēdējā maksājuma saņemšanas).

Papildus tam tiek noteikts, ka minēto nozaru saimniecībām ir iespēja mainīt projektā izvirzītos mērķus un pārorientēt saimniecības darbību uz citu lauksaimniecības nozari, ja Lauku atbalsta dienestā ir iesniegts attiecīgs iesniegums par grozījumiem projekta iesniegumā un precizēts biznesa plāns, kurā apliecina savu turpmāko ekonomisko dzīvotspēju, mainot saimniekošanas veidu.

Īpaša uzmanība jāpievērš projektiem, kas ir saņēmuši finansējumu saistībā ar Eiropas Ekonomikas atveseļošanās plānu, kā papildu finansējumu pasākumiem saistībā ar piensaimniecības nozares pārstrukturēšanu, jo saimniecības darbības jomas maiņa var negatīvi ietekmēt konkrētā projekta mērķu sasniegšanu.

Izmaiņas kārtībā stāsies spēkā pēc to publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" interneta vietnē www.vestnesis.lv.

Veiksmes prognoze

30.augusts. Otrdiena, kurā jāpiesargājas no dažādām finansiāla rakstura mahinācijām un ilūzijām. Tāpēc, pirms aizņemties vai noformēt kredītu, atceries teicienu, ka aizņemamies un tērējam svešu naudu, bet jāatdod būs savējā. Tāpat šodien ieteicams parūpēties par savu sirdi un pasekot asinsspiedienam. Ja rodas problēmas, nekavējoties pie ārsta! Šodienas ēdienkartē vēlams iekļaut vājpiena biežpienu, pupas, zirņus vai soju.

31.augusts. Interesantā trešdiena ar 'čika' laika *pipariem* no plkst. 7.20 līdz 18.22. Piparu Tavā šodienas zupā būs mazāk, ja Tev ir smalka intuīcija. Jo labāka tā būs, jo vairāk veiksies. Ja nu pats apzinies, ka esi tas loģiskais, racionālais tips, tad labāk neeksperimentē. Tā kā rīt būs Saules aptumsums, tad sagatavo tam savu sirdi laikus ar 20 pilieniem vilkabeles tinktūras pirms gulētiešanas.

1.septembris. Pirmā jaunā mācību gada diena sakrīt ar Saules aptumsuma dienu. Brr, saturieties, skolēni! Cerēsim, ka mūsu ministriem neuznāks prāta aptumsums un Jūs visa gada garumā atradīsiet savas skolas un pedagogus vecajās vietās. Saturieties arī Jūs, policisti, ugunsdzēsēji un mediķi! Šis 1.septembris var papildināt melno statistiku ar neadekvātiem jauniešu tusiņiem un izlēcieniem. Tpu, tpu, cerēsim, ka tik traki nebūs.

Pareģe Ilga

* Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī vaduguns.lv, tālr. 29365609



Nakts		Diena	
T 31.08	Staidrs +12	Mākoņains, neliels lietus +19	
C 1.09	Maznākoņains +12	Apsēdies +20	
Pk 2.09	Maznākoņains +15	Maznākoņains, neliels lietus +18	
S 3.09	Staidrs +11	Staidrs +16	

Gismeteo.Jaunumi.

Viktora Ķirpa Ates muzejā Alūksnes novada Kalncempjos

ĻĀUJAS SVĒTKI

2016. GADA 10. SEPTEBRĪ
Moto – "Rotā visa radība"

11.00 Svētku atklāšana 12.00 Līdzdarbošanās senajos lauku darbos

Amatnieku un mājazotāju andeļu, vizināšanās ar zingļiem, umurkumurs, Alūksnes novada mazpulcēnu darbi
Piedalās darbu un amatu pratēji no Vidzemes un Latgales, tautas lietiskās mākslas studijas no Alūksnes un Gulbenes, folkloras un deju kopas, zemnieku saimniecības un amatnieki

Ieja: pieaugušajiem 5 EUR, skolēniem – 1,50 EUR (ņemot vērā, ka būs jāmaksā par dzīvokli un dzīvokļa izīrēšanu, ja nepieciešams)
Pieaugušo kopā ar vienu un vairāk bērniem, autostāvvietā – 0 EUR

www.aluksne.lv

Ikvienam ir iespēja isi un konkrēti pateikt palīdz kādam labvēlim, sponsoram, atbalstītājam, palīgam. Dārgi tas nemaksās - tikai 3 eiro par 25 vārdiem. Jo šie ir "Pateicības vārdi".

Pateicības vārdi

Vīksnas skola pateicas Ilgvaram Bērziņam, Madarai Vancānei, Ābeļkalnu ģimenei par sniegto atbalstu, sagatavojot skolu jaunajam mācību gadam.

Pērk

Z.s "Strautiņi" iepērk mājlopus.
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

SIA "Cēsu gaļas kombināts" par labām cenām iepērk jaunlopus un liellopus.
Samaksa pēc vienošanās.
Tālr. 26185703, 25573447.

SIA "ĀIBI" pērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus.
Pērk arī gaļas šķirnes jaunlopus eksportam. Labas cenas! Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 26142514, 20238990.

SIA RENEM iepērk jaunlopus, liellopus, aitas.
ELEKTRONISKIE SVARI.
Paaugstinātas cenas!
Skaidrā naudā vai ar pārskaitījumu.
Tālr. 29996309, 26447663, 29485520, 26393921, 65329997
vai pa e-pastu: re-nem@inbox.lv

SIA "LATVIJAS GAĻA" iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus. Samaksa tūlītēja. Svari. Tālr. 28761515.

SIA "Lauku Miesnieks" iepērk mājlopus.
Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 20207132.

SIA "SENLEJAS" iepērk liellopus, teļus, jērus. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 26604491, 26319888, 65033720.

Pērk meža īpašumus ar zemi un cirsma.
Tālr. 29433000.

Pērk mežus, cirsma.
Tālr. 29100239.

"Viļānu SIS" nomā un pērk lauksaimniecības zemi. Sīkāka informācija pa tālr. 26454167, 29440780.

Pērk T-25 aizmugurējo riepu R12,4-28/11-28. Tālr. 26976253.

Piedāvā darbu

Vajadzīga TRAUKU MAZGĀTĀJA skolas virtuvē, PAVĀRS. Darbs Balvos.
Tālr. 29476392.

SIA "Auto Kruizis" (bijušais gaļas kombināts), Balvi, Brīvības 7, aicina darbā AUTO ATSLĒDZNIEKU ar darba pieredzi. Labs atalgojums!
Tālr. 26607307, 29112111.

Piedāvā darbu PAVĀRAM, vēlama darba pieredze. Tālr. 28235483, 29565132.

Vajadzīgi PALĪGSTRĀDNIEKI būvdarbiem. Tālr. 29105572.

Pārdod

2.septembrī veikala "Supernetto" telpās pārdos gultas veļu, segas, spilvenus (Igaunija).

Z/S "Uzgava" pārdod lopbarības, pārtikas kartupeļus. Tālr. 29432655.

Pārdod kartupeļus. Tālr. 26227356.

Pārdod graudus no kombaina: mieži, auzas ar zirņiem un kvieši ar zirņiem. Tālr. 29173059.

Pārdod skaldītu malku ar piegādi. Tālr. 29166439.

Pārdod malku. Tālr. 29199444.

Pārdod skaldītu malku. Tālr. 26227356.

Pārdod āžus un slaucamas kazas. Tālr. 29327846.

Pārdod zirgu; 3 kazas. Tālr. 28658264.

Pārdod darba ķēvi ar kumeļu; HM govi. Tālr. 29421489.

Pārdod govi. Tālr. 26616778.

Pārdod Mitsubishi Galant, 1992.g. Tālr. 29145308.

Pārdod 1-istabas dzīvokli. Cena runājama. Tālr. 27566597.

Pārdod 2-istabu dzīvokli Balvos, 5. stāvā. Tālr. 28352399.

Dažādi

"Tako akmens" izgatavo pieminekļus, kapa apmales un dārza skulptūras no vietējā laukakmens un zviēdru granīta. Plašs asortiments, viszemākās cenas. MUMS IR VISS, LAI ĪSTENOTU JŪSU IDEJAS! Tālr. 29388000. Atrodamies Balvos, Ezera 35a. www.takoakmens.lv

Autoskola "Delta 9V" 07.09. uzsāk apmācības B kategorijai. Braukšanas apmācības ar Audi A3 (eksāmena mašīna). Tālr. 29208179.

Ļauj zāli. Tālr. 29165808.

Zāles smalcināšana un pļaušana ar rotējošo pļaujmašīnu. Tālr. 29332209.

Zāles pļaušana, siena vālošana. Tālr. 26512307.

Ļauj un savāc sienu. Tālr. 29199444.

Kravu pārvadājumi līdz 1,5 tonnām. Tālr. 26227356.

Pieņem smilti, granti, šķembas. Ierīkojam kanalizāciju, ūdensvadus un remontējam piebraucamos ceļņus. Tālr. 29105572.

Brūģēšanas pakalpojumi. Tālr. 27320755.

Vēlos irēt 1 vai 2-istabu dzīvokli. Zvanīt pēc 17.00. Tālr. 26386996.

Izīrē istabiņu studentiem Rīgā. Tālr. 26495694.

Partizānu ielas 40.namā pieklīdis 3-4 mēnešus vecs RUNČUKS (pelēki svītrots, baltas ķepas, drošs). Tālr. 26626157.

Naudaskalnā pieklīdis jauns, melns suns. Lūgums atsaukties saimniekam. Tālr. 26356707.

Dāvina

Dāvina suni. Tālr. 29421489.

Dāvina suni. Tālr. 27193577.

Dāvina ļoti jaukus kaķēnus, kuri prot visas pamatskolas gudrības. Tālr. 27832538.

Veidosim 2017. gada kalendāru kopā!

Aicinām uzņēmējus un iestāžu vadītājus uz sadarbību –

Jums ir iespēja ievietot foto un reklāmu par savu uzņēmumu vai iestādi mūsu sienas pārlietamajā kalendārā. Tas mēnesi atgādinās vairākiem tūkstošiem "Vaduguns" lasītāju par Jūsu uzņēmumu.

Pērkot reklāmu kalendārā, par to pašu cenu to ievietosim arī laikrakstā.

Tālrunis informācijai 64507018.

Nokavēji?

Abonē tagad un saņem

Vaduguni

pēc divām darba dienām!

Abonēt var laikraksta redakcijā vai zvanot pa tālr. 64507018.

Pārlicinies, vai abonēji Vaduguni oktobrim, novembrim, decembrim!?

Redakcijā var abonēt darbdienās no plkst. 8.00 līdz 17.00

Apsveikumi

Tā nu sanācis, ka Tavā gadu saktā
Apaļš skaitlis ierindojies jau.
Gados paveiktais lai gandarīj'
Un sirdij piedod sparū.
Dvēselei un domām - spārnus dod,
Lai tāpat kā saule - uzmundrina, silda,
Ticēt labestības spēkiem liek
Un ar laimes mirkliem dzīves takas pilda
Arī tad, kad rūpes jāsatiek.



Mīļi sveicam skolotāju **Anastasiju Klitončiku**
ievērojamajā dzīves jubilejā! No sirds vēlam vēl daudz gaišu
un saulainu dienu, stipru veselību, spēku un izturību
turpmākajos gados.
Tavi kolēģi - Jadviga un Alberts Slišāni, Alvīna, Olga, Anna,
Valērija, Bronislava, Valentīna S.

Vai tādu mūžu var mērit vien gados,
Ja tajā atdots un ziedots ik viss,-
Siltākie vārdi un nomoda stundas,
Cerību mirkli un sapnis kluss?
Mērisim mūžu ar grumbām uz vaiga,
Ar to sudrabu matos, kas krāts.



Sveicam **Mariju Sutogovu** skaistajā dzīves jubilejā!
Vēlam labu veselību, izturību un Dieva
svētību turpmākajiem gadiem.
Loginu, Ločmeļu ģimenes Dambergos

Tu gadu svētkos atceries,
Ko dzīvē esi veicis.
Un pats par sevi priecājies,
Ja kāds ir Tevi sveicis.



Sirsnīgākie sveiciens
Egidejam Krasovskim lielajā dzīves jubilejā!
Vēlam dzīvesprieku, izturību, veselību
turpmākajiem gadiem.
Aloizs, Valentīna, Stepiņu ģimene

Reklāma

MĀRTIŅŠ VILSONS **ARNIS LĪCĪTIS** **IVARS KALNIŅŠ**

muzikālā izrāde komēdija
Ezītis miglā

ATBALSTĀ 

BALVI, 12/10 PLKST 19:00
BIĻETES: BIĻEŠU PARADĪZE

Līdzjūtības

No mūža kamola pa dzījai attinusi,
let tālus ceļus vecmāmiņas sirds.
Skumju brīdī izsakām patiesu
līdzjūtību **Amandai Sirmajai un**
tuviniekiem, no VECMĀMIŅAS
atvadoties.
Klasesbiedri un audzinātāja

Pierimst soļi, klusē domas,
Neskan mīlās mātes balss.
Tikai klusa sāpe sirdī
Ilgi vēl pēc tevis sauks.
Klusa līdzjūtība un mierinājuma vārdi
lai dod spēku un atbalstu **Lilitai un**
pārējiem tuviniekiem, MĀMIŅU
mūžības ceļā pavadot.
Brīvības ielas 66.mājas
3.ievejas iedzīvotāji

Kad vakaram tavam neaust vairs
rīts,

Kad mūžības gājiens tev iezvanīts,
Tad dvēsele brīva mūžībā iet,
Kur saule nekad vairs nenoriet.
Izsakām patiesu līdzjūtību **Lilitai**
Aleksānei un tuviniekiem,
MĀMIŅU aizsaules ceļā pavadot.
Balvu pamatskolas kolektīvs

Es gribētu tā kā senāk
lērasties tavā klēpī
Un, acis pieverot lēni,
lelīgot bērības sapnī,
Kur saules tik daudz.
(M.Sviķe)

Pašā skaistākajā vasaras vidū
Dievs savā valstībā aizsaucis
visdārgāko cilvēku - **MĀMULĪTI**.
Patiesa līdzjūtība **Lilitai Aleksānei**
un tuviniekiem.
Skolu bibliotekāri

Pieskāriens tik maigs kā rīta vējš
Es turu to un lūdzu, neaizej.
Tik trausls, maigs...
(Dž.Berķe)

Ir pārtrūcis mātes dzīves gājums.
Atmiņās paliks šūpla dziesma,
sastrādāto roku glāsts.
Izsakām līdzjūtību **Lilitai Aleksānei,**
pavadot **MĀMIŅU** mūžības ceļā.
BPVV kolektīvs

Lai mātes mīlestība visos ceļos
vada,
Teic padomus un ceļa maizi dod.
Lai līdzjūtības vārdi ir atbalsts **Lilitai**
un tuviniekiem, pavadot **MĀMIŅU**
mūžības ceļā.
Līvija, Austrā

Viss satumst, viss izgaist, un
gājiens ir galā,
Lai cik arī cilvēka dzīves ir žēl.
Jo likteņa grāmatai vāki ir vaļā,
Neviens nevar zināt, cik lappušu tai.
(J.Tabūne)

Kad pārtrūcis **TĒVA** mūža
pavediens, mūsu klusa un patiesa
līdzjūtība **Oļegam Aleksandrovam**
un viņa tuviniekiem.
SIA "Silmači"

Cilvēka mūžs ir līdzīgs koklei,
Pārtrūkst stīga, un viss paliek kluss.
(Ā.Elksne)

Skumju un atvadu brīdī esam kopā
ar **Veru un tuviniekiem, Ivanu**
Aleksandrovu mūžībā pavadot.
Apiņu, Laicānu, Molotoku ģimenes

Dusi saldi zemes rokās,
Lai tev sapņu nepietrūkst.
Mīlās rokas ziedus noklās
Un tev silti vienmēr būs.

(A.Straube)
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Oļegam Aleksandrovam ar
ģimeni, guldot **TĒVU** zemes klēpī.
Balvu mednieku kolektīvs

Tas visskumjākais brīdis, kad mīļa
sirds
Uz mūžu mūžiem pārtrūkst un
stājas,
Tad zvaigznes pie debesīm asarās
mirkst

Un tukšas kā klajums kļūst mājas.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību un
skumju brīdī esam kopā ar **Lāsmu**
un Sarmīti, MĀMĪTI mūžībā
pavadot.
Rīta un Vilnis Rakstiņi

Pierimst soļi, klusē doma,
Neskan mīlās mātes balss.
Tikai klusa sāpe sirdī
Ilgi vēl pēc viņas sauks.
(E.Zāļīte)

Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Lāsmai un Sarmīti, MĀMIŅU
mūžībā pavadot.
Tatjana Lininska ar ģimeni

Birst ziedos asaras kā zvaigznes,
Jo tavā takā skujas smagi krit.
Cik grūti iedegt baltu sveci

Un ziedus klāt pār tavu kapu, māt.
Sāpju un skumju brīdī klusi
mierinājuma vārdi un patiesa
līdzjūtība **Sarmītei ar ģimeni, un**
pārējiem tuviniekiem, MĀMIŅU
aizsaules ceļos pavadot.
Vispārējās un juridiskās nodaļas
kolektīvs

Aiz zemes malas nogurst gara
diena,
Būs vakars vēls un zvaigznēm pilna
nakts.

Būs jūsu vidū viena tukša vieta,
Viens dzīves mūžs būs kapu
smiltīm segts.
Izsakām patiesu līdzjūtību **Sarmītei**
Gržibovskai ar ģimeni, MĀMIŅU
kapu kalniņā pavadot.
Balvu novada pašvaldība

Tajās tālajās plāvās, kur atmiņas
zied,
Tur vienmēr jūs viņu satiksiet.

Kad pa rudens ziedu ceļu mūžībā
jāpavada **MĀMIŅA** un **MĀSA,**
patiesa līdzjūtība **meitām Lāsmai,**
Sarmītei ar ģimeni, brālim
Imantam.
Mājas iedzīvotāji

Klusums,
Tevis vairs nav,
Tikai atmiņas, kas aizkustina
dvēseli,
Vārdi, kas nepateikti - skan.
(A.Gļauda)

Lai mūsu līdzjūtības vārdi ir patiesi
atbalsts un mierinājums **Lāsmai,**
Sarmītei un pārējiem
piederīgajiem, mīļo māmiņu,
vecmāmiņu, sievasmāti, mūsu
SILVIJU LOČMELI mūžības ceļā
pavadot.
Ilga, Pēteris

Pēkšņi izdzīst ieceres un sapņi,
Apklust līdzdzīvošanas prieks
Savu mīļo gaitām...
Daudz kas paliek nepateikts.
Izsakām patiesu līdzjūtību **Lāsmai,**
Sarmītei, Imantam, tuviniekiem,
māmiņu, mūsu **SILVIJU LOČMELI**
mūžībā pavadot.
Kokinu ģimene, Zinaida Galeja

Māt, man vēl liekas, ka tu no tumsas
uzsmaidi man
Un roku tik gādīgi, mīļi uz pleca liec
...bet nodreb tikai sveces liesma
Un rozēs ziedam nobirt ziedlapa
balta.

Kad pāri ziediem klusi list asaru
lāses, esam kopā ar **Tevī, Sarmīt,**
Tavu ģimeni, māmiņu, vecmāmiņu
SILVIJU LOČMELI pavadot dzimtās
zemes smiltājā.
Klasesbiedri, audzinātāja

Satumsis ceļš -
Ar lietus asarām pārpludināts...
Ir klusums,
Kas pasaka vairāk par vārdiem...
Kad rūgti smaržo egļu zari un sirdis
tik ļoti sāp, izsakām visdziļāko
līdzjūtību **Imantam Jurkānam,**
MĀSU pavadot Mūžībā.
Kājnieku rotas apsargi

Tie savādi skumīgie mirkli...
Tad palīdzēt var tikai viens,
Ja kādu atmiņu gaišu
Tu savā dvēselē sien.
(K.Apškrūma)
Klusa un patiesa līdzjūtība sāpju brīdī
Imantam Jurkānam, MĀSU kapu
kalniņā pavadot.
Kājnieku rotas personāls

Skaistākos ziedus tev noplūktu
dārzā,
Mīļākos vārdus tev sacītu vēl.
Ja tu šai vakarā - klusā un vēlā -
Atnāktu vēl ar mums parunāt...
Klusa, patiesa līdzjūtība **Sarmītei ar**
ģimeni, no MĀMIŅAS,
VECMĀMIŅAS atvadoties.
Ķirsonu ģimene

Tu katram viena, tikai viena,
Kurai kā pie saules bērni turas klāt.
Tāpēc ir tik grūti, skujām birstot,
Uz mūžu zemei tevi atdot, māt.
(K.Apškrūma)
Dalām sāpju smagumu un izsakām
patiesu līdzjūtību **Sarmītei un**
pārējiem tuviniekiem, MĀMIŅU,
VECMĀMIŅU mūžības ceļā
pavadot.
Balvu novada Pastāvīgā iepirkumu
komisija

Kā gan vēl atrast to vietu un taku,
Kur varu tev nostāties blakus?
Visu, ko pateikt vairs nepaspēju,
Sirds aizšalc ar mūžības vēju.
Lai mūsu patiesa līdzjūtība ir atbalsts
sāpju brīdī **Janīnai Kuprišai,**
pavadot **VĪRU** mūžības ceļā.
Viļakas Valsts ģimnāzijas un Viļakas
pamatskolas kolektīvi

Kā putni aiziet dusēt
Gar vakara debess malu,
Tā aiziet mūsu mīļie
Uz kluso mūžības salu. (K.Skalbe)
Kad pa kluso, skujām klāto taku
mūžībā jāpavada tuvs cilvēks, tētis
PĒTERIS ZELČS, patiesa līdzjūtība
Sarmītei ar bērniem.
Elvīras ģimene Medņeva

<p> Vaduguns INĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS IZDEVĒJS SIA "BALVU VADUGUNS" Nodokļu maksātāju apliecības Nr. LV 43203002982</p>	<p>REDAKCIJAS ADRESE TEĀTRA IELĀ 8 BALVOS, LV-4501 NORĒĶINU KONTS A.S. SEB BANKA BALVU FILIĀLĒ Nr. LV21 UNLA 0024 0004 6734 5, kods UNLALV2X <small>Publicitāte materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autori.</small></p>	<p>REKLĀMA, SLUDINĀJUMI D.Dimitrijeva T. 64507018 26161959 FAKSS - 64522257</p>	<p>REDAKTORS E.GABRANOVŠ - T.64522534, 29360850 ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA - T.64522126 Z.LOGINA, IZINKOVSKA - T.64520962 M.SPRUDZĀNE, I.TUŠINSKA - T.64522260 A.LOČMELIS - T.64520961 KOREKTORE S.GUGĀNE - T.64522126 GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 64507019 ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730 Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961</p>	<p>e-pasts: vaduguns@apollo.lv mājaslapa: vaduguns.lv Datorsalikums- SIA "Balvu Vaduguns", G.LIELMANIS Iespiests SIA "Latgales Druka", Rēzeknē, Baznīcas 28 TIRĀŽA - 3495</p>
--	---	---	---	---